

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΕΡΓΟ: *«ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
ΚΑΤΑΣΤΡΩΜΑΤΟΣ ΠΕΖΟΓΕΦΥΡΩΝ
ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΠΟΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΣΤΟ ΦΥΤΟΚΟ ΝΕΑΣ
ΙΩΝΙΑΣ ΒΟΛΟΥ»*

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ: *ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΣΑΕ 546, Κ.Α. 2020ΣΕ54600008*

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: *38.100,00ΕΥΡΩ
(με αναθεώρηση και Φ.Π.Α. 24%)*

Ε Ι Δ Ι Κ Η Σ Υ Γ Γ Ρ Α Φ Η Υ Π Ο Χ Ρ Ε Ω Σ Ε Ω Ν

ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗ: «ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ» βάσει του άρθρου 117 του Ν.4412/2016

ΥΠΟΒΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ: βάσει του άρθρου 125 του Ν.4412/2016

Β Ο Λ Ο Σ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2020

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΕΡΓΟ: *«ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΩΜΑΤΟΣ ΠΕΖΟΓΕΦΥΡΩΝ ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΠΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΣΤΟ ΦΥΤΟΚΟ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ ΒΟΛΟΥ»*

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ: *ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΑΕ 546, Κ.Α. 2020ΣΕ54600008*

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: *38.100,00ΕΥΡΩ
(με αναθεώρηση και Φ.Π.Α. 24%)*

Ε Ι Δ Ι Κ Η Σ Υ Γ Γ Ρ Α Φ Η Υ Π Ο Χ Ρ Ε Ω Σ Ε Ω Ν (Ε.Σ.Υ.)

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ - ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

	σελ.
Άρθρο 1 ^ο Αντικείμενο της Εργολαβίας και αρχική συμβατική αξία της εργολαβίας	3
Άρθρο 2 ^ο Περιγραφή των προς εκτέλεση εργασιών	4
Άρθρο 3 ^ο Εγγυήσεις Καλής Εκτέλεσης	4
Άρθρο 4 ^ο Επίβλεψη έργου (από την Υπηρεσία)	5
Άρθρο 5 ^ο Ευθύνη Αναδόχου - Κίνδυνος έργου	6
Άρθρο 6 ^ο Διεύθυνση έργου από τον Ανάδοχο - Προσωπικό Αναδόχου	7
Άρθρο 7 ^ο Μελέτη Τευχών - Σχεδίων, όρων και συνθηκών κατασκευής του έργου	9
Άρθρο 8 ^ο Κρατήσεις - Εργολαβικό όφελος - Προκαταβολή	10
Άρθρο 9 ^ο Τροποποίηση προϋπολογισμού - Αυξομειώσεις Εργασιών - Νέες Εργασίες - Κανονισμός Τιμών Μονάδος Νέων Εργασιών - Αναθεώρηση - Απολογιστικές Εργασίες	11
Άρθρο 10 ^ο Μεθοδολογία Επιμέτρησης Εργασιών	12
Άρθρο 11 ^ο Προθεσμίες - Χρονοδιάγραμμα - Καθυστερήσεις - Διακοπή εργασιών	13
Άρθρο 12 ^ο Παραλαβές - Χρόνος εγγύησης	16
Άρθρο 13 ^ο Πιστοποιήσεις - Εντολές πληρωμών - Επιμετρήσεις - Πρωτόκολλα Παραλαβής Αφανών Εργασιών	16

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

Άρθρο 14°	Τήρηση νόμων – Αστυνομικών διατάξεων – Έκδοση αδειών	19
Άρθρο 15°	Γνώση συνθηκών κατασκευής του έργου – Αριότητα Κατασκευών	21
Άρθρο 16°	Ημερολόγιο – Μελέτες του έργου	21
Άρθρο 17°	Αποτύπωση υπάρχουσας κατάστασης τεχνικών έργων	22
Άρθρο 18°	Εργοτάξια, λατομεία, χώροι απόθεσης υλικών κλπ.	23
Άρθρο 19°	Υλικά ενσωματούμενα στο έργο – προσωρινές εγκαταστάσεις – προστατευτικές κατασκευές, βοηθητικά έργα – καθαρισμός εργοταξίων κλπ.	24
Άρθρο 20°	Δίκτυα Ο.Κ.Ω. – Διευκολύνσεις σε άλλους εργολάβους	26
Άρθρο 21°	Εργασίες εκτελούμενες από τρίτους για λογαριασμό του ΚτΕ – Φθορές σε υφιστάμενες ή νέες εγκαταστάσεις από τον Ανάδοχο	27
Άρθρο 22°	Κυκλοφορία, σήμανση, πινακίδες πληροφοριών κατά την εκτέλεση του έργου	27
Άρθρο 23°	Περιβάλλον	28
Άρθρο 24°	Δημοσιότητα	30
Άρθρο 25°	Μέτρα Ασφαλείας και Υγείας στο Εργοτάξιο	30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 26°	Ποιοτικός έλεγχος	39
Άρθρο 27°	Μητρώο Έργου	41

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Άρθρο 28°	Ασφαλίσεις προσωπικού, αυτοκινήτων και μηχανημάτων	42
-----------	--	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ / ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ – ΕΚΠΤΩΣΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

Άρθρο 29°	Διοικητική / Δικαστική επίλυση των διαφορών	44
Άρθρο 30°	Έκπτωση Αναδόχου	45

Ε Ι Δ Ι Κ Η Σ Υ Γ Γ Ρ Α Φ Η Υ Π Ο Χ Ρ Ε Ω Σ Ε Ω Ν

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α :   ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ – ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Άρθρο 1^ο: Αντικείμενο της Εργολαβίας και αρχική συμβατική αξία της εργολαβίας

- 1.1. Αντικείμενο της εργολαβίας με τίτλο: «*ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΩΜΑΤΟΣ ΠΕΖΟΓΕΦΥΡΩΝ ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΠΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΣΤΟ ΦΥΤΟΚΟ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ ΒΟΛΟΥ*» είναι η εκτέλεση εργασιών αποκατάστασης του καταστρώματος τριών πεζογεφυρών που βρίσκονται στο κτήριο της Σχολής Γεωπονικών Επιστημών στο Φυτόκο Ν. Ιωνίας Βόλου.
- 1.2. Ο προϋπολογισμός μελέτης δημοπράτησης του έργου ανέρχεται στο ποσό των **ΤΡΙΑΝΤΑ ΟΚΤΩ ΧΙΛΙΑΔΩΝ ΕΚΑΤΟ ΕΥΡΩ (38.100,00€)**. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται η δαπάνη των απροβλέπτων, η προβλεπόμενη αναθεώρηση και ο Φ.Π.Α (24%).
- 1.3. Η δημοπράτηση του έργου θα γίνει σύμφωνα με το άρθρο 117 του Ν. 4412/2016 (**Συνοπτική Διαδικασία**).
- 1.4. Αρχικό οικονομικό αντικείμενο της εργολαβίας είναι το συνολικό ποσό της Προσφοράς (συμπεριλαμβανομένων των γενικών εξόδων και εργολαβικού οφέλους), αυξημένο κατά το κονδύλιο των απρόβλεπτων δαπανών, τη δαπάνη αναθεώρησης και τη δαπάνη Φ.Π.Α., όπως θα προκύψουν μετά τον επανυπολογισμό τους κατά την υπογραφή της σύμβασης σύμφωνα με την § 4 του άρθρου 135 του Ν.4412/2016 σε συνδυασμό με την έκπτωση.
- 1.5. Σειρά ισχύος τευχών δημοπράτησης και λοιπών στοιχείων της μελέτης: Τα τεύχη δημοπράτησης αλληλοσυμπληρώνονται, σε περίπτωση δε ασυμφωνίας μεταξύ των περιεχομένων σε αυτά όρων, η σειρά ισχύος των τευχών καθορίζεται, όπως αναφέρεται και στο άρθρο 5 της Διακήρυξης, ως εξής:
  - 1.5.1 Το συμφωνητικό.
  - 1.5.2 Η Διακήρυξη του έργου.
  - 1.5.3 Η Οικονομική Προσφορά.
  - 1.5.4 Το Τιμολόγιο Δημοπράτησης.
  - 1.5.5 Η παρούσα Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.).
  - 1.5.6 Η Τεχνική Περιγραφή (Τ.Π.).
  - 1.5.7 Ο Προϋπολογισμός Δημοπράτησης.
  - 1.5.8 Οι εγκεκριμένες μελέτες του έργου, που θα χορηγηθούν στον ανάδοχο από την υπηρεσία και οι εγκεκριμένες τεχνικές μελέτες, που θα συνταχθούν από τον Ανάδοχο, αν προβλέπεται η περίπτωση αυτή από τα συμβατικά τεύχη ή προκύψει κατά τις ισχύουσες διατάξεις περί τροποποίησης των μελετών του έργου.
  - 1.5.9 Το εγκεκριμένο Χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου.

Σε περίπτωση ασυμφωνίας στο περιεχόμενο ενός και του αυτού από τα παραπάνω συμβατικά στοιχεία, η τελική επιλογή ανήκει στην Υπηρεσία και ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συμμορφωθεί χωρίς αντιρρήσεις σε αυτήν και χωρίς να δικαιούται να προβάλει οποιαδήποτε απαίτηση για αποζημίωση από αυτήν την αιτία.

Άρθρο 2ο: Περιγραφή των προς εκτέλεση εργασιών

- 2.1. Με τους όρους “Έργο”, “Σύμβαση”, “Εργολαβία”, “Συμφωνητικό”, που χρησιμοποιούνται ταυτόσημα στα συμβατικά τεύχη, νοείται η σε συμφωνία με τους όρους των συμβατικών τευχών εκτέλεση του παρόντος έργου από τον Ανάδοχο, που συνοπτικά περιλαμβάνει τις εργασίες αποκατάστασης καταστρώματος τριών πεζογεφυρών που βρίσκονται στο κτήριο της Σχολής Γεωπονικών Επιστημών στο Φυτόκο Ν. Ιωνίας Βόλου.
- 2.2. Η ακριβής αναλυτική περιγραφή των προς εκτέλεση εργασιών δίνεται στο συμβατικό τεύχος της τεχνικής περιγραφής και στην μελέτη του έργου.
- 2.3. Ο ανάδοχος υποχρεούται να εκτελέσει τις επιπλέον ή επί έλαττον εργασίες, στην περίπτωση που θα καταστούν αναγκαίες τροποποιήσεις κατά την εκτέλεση του έργου, μέσα στα πλαίσια του άρθρου 156 του Ν. 4412/2016.

Άρθρο 3ο: Εγγυήσεις Καλής Εκτέλεσης

- 3.1. Η σύμβαση για την κατασκευή του έργου θα υπογραφεί σύμφωνα με όσα ορίζονται στις κείμενες διατάξεις.
- 3.2. Ο Ανάδοχος υποχρεούται για παροχή εγγυήσεων καλής εκτέλεσης και συντήρησης κατά τον χρόνο εγγύησης του έργου και της σύμβασης εν γένει, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 72 του Ν.4412/2016.
- 3.3. Ειδικότερα, για να υπογραφεί η Σύμβαση, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει και να καταθέσει εγγύηση για την "καλή εκτέλεση" από πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα ή ασφαλιστικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των περιπτώσεων β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν.4364/2016 (Α' 13) που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη – μέλη της Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή στα κράτη – μέρη της ΣΔΣ και έχουν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, το δικαίωμα αυτό, γραμμένη στην ελληνική γλώσσα ή τουλάχιστον συνοδευόμενη από επίσημη μετάφραση (σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 6.3 της Διακήρυξης).
Εγγυητικές επιστολές μπορούν επίσης να εκδίδονται από το Ε.Τ.Α.Α.-Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού. Αν συσταθεί παρακαταθήκη με γραμμάτιο παρακατάθεσης χρεογράφων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα τοκομερίδια ή μερίσματα που λήγουν κατά τη διάρκεια της εγγύησης επιστρέφονται μετά τη λήξη τους στον υπέρ ου η εγγύηση οικονομικό φορέα.
Το ύψος της εγγύησης καλής εκτέλεσης ορίζεται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) επί της αξίας της σύμβασης εκτός Φ.Π.Α. και κατατίθεται πριν ή κατά την υπογραφή της σύμβασης.
- 3.4. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης καταπίπτει στην περίπτωση παράβασης των όρων της σύμβασης, όπως αυτή ειδικότερα ορίζει.

- 3.5. Σε περίπτωση τροποποίησης της σύμβασης κατά το άρθρο 132 του Ν. 4412/2016, η οποία συνεπάγεται αύξηση της συμβατικής αξίας, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να καταθέσει πριν την τροποποίηση, συμπληρωματική εγγύηση το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό 5% επί του ποσού της αύξησης εκτός Φ.Π.Α.
- 3.6. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης καλύπτει συνολικά και χωρίς διακρίσεις την εφαρμογή όλων των όρων της σύμβασης και κάθε απαίτηση της αναθέτουσας αρχής ή του κυρίου του έργου έναντι του Αναδόχου. Ειδικότερα στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου, μελέτης και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης καταπίπτουν υπέρ του κυρίου του έργου, με αιτιολογημένη απόφαση του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, ιδίως μετά την οριστικοποίηση της έκπτωσης του Αναδόχου. Η ένσταση του Αναδόχου κατά της αποφάσεως δεν αναστέλλει την είσπραξη του ποσού της εγγυήσεως.
- 3.7. Οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης παρέχονται από τα πιστωτικά ιδρύματα που ορίζονται στην § 3 του άρθρου 72 του Ν.4412/2016. Η αναθέτουσα αρχή επικοινωνεί με τους φορείς που φέρονται να έχουν εκδώσει τις εγγυητικές επιστολές προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους.
- 3.8. Οι εγγυητικές επιστολές θα περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον τα στοιχεία της § 4 του άρθρου 72 του Ν.4412/2016. Θα απευθύνονται δε προς το **ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.**
- 3.9. Η εγγύηση "καλής εκτέλεσης", που αποτελεί προαπαίτηση για την υπογραφή της Σύμβασης, συμπληρώνεται με τις κρατήσεις που γίνονται κατά τις τμηματικές πληρωμές των εργασιών προς τον Ανάδοχο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην § 12 του άρθρου 152 του Ν.4412/2016. Οι κρατήσεις αυτές μπορεί να αντικατασταθούν οποτεδήποτε από τον Ανάδοχο, μερικά ή ολικά, με ισόποση εγγυητική επιστολή.
- 3.10. Οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης των ανωτέρω § 3.3, 3.5 και 3.9 μειώνονται ή επιστρέφονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην § 6 του άρθρου 72 του Ν.4412/2016.
- 3.11. Η επιστροφή όλων των εγγυήσεων θα γίνει μετά την Οριστική Παραλαβή του συνόλου του Έργου, την έγκριση του σχετικού πρωτοκόλλου και την έγκριση του τελικού Λογαριασμού του έργου.
- 3.12. Διευκρινίζεται ότι, από το λαβείν του Αναδόχου ή, εν ελλείψει τούτου, από τις εγγυήσεις καλής εκτέλεσης, ο Κ.τ.Ε. θα παρακρατεί ή θα αφαιρεί οποιοδήποτε ποσό οφείλεται από τον Ανάδοχο για επιβληθείσες ποινικές ρήτρες και οποιοσδήποτε άλλες απαιτήσεις (π.χ. εκκρεμείς υποχρεώσεις του Αναδόχου προς τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις ή ιδρύματα ή οργανισμούς είτε ασφάλισης προσωπικού είτε επιχειρήσεις που έχουν εκδώσει τα ασφαλιστήρια του άρθρου 29 της παρούσας Ε.Σ.Υ.) σύμφωνα με την ανωτέρω § 3.6.
- 3.13. Οι μειώσεις των εγγυήσεων της § 3.10 δεν θα γίνονται ή θα γίνονται σε ανάλογα μειωμένο ύψος, αν συντρέχουν οι περιπτώσεις των οφειλών που αναφέρθηκαν προηγουμένως.

Άρθρο 4ο: Επίβλεψη έργου (από την Υπηρεσία)

- 4.1. Ο Ανάδοχος υπόκειται στον έλεγχο της Υπηρεσίας που εκπροσωπείται από τους επιβλέποντες Μηχανικούς του έργου. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εξασφαλίσει την

απρόσκοπτη άσκηση της επίβλεψης στα εργοστάσια που κατασκευάζονται τμήματα του έργου και γενικά σε όλους τους χώρους που κρίνει απαραίτητο η Διευθύνουσα Υπηρεσία. Ο διευθύνων από μέρος της Αναδόχου επιχείρησης τα έργα υποχρεούται, μετά από ειδοποίηση της Υπηρεσίας, να συνοδεύει τους υπαλλήλους που επιβλέπουν, διευθύνουν ή επιθεωρούν τα έργα, κατά τις μεταβάσεις για επίβλεψη, έλεγχο ή επιθεώρηση στον τόπο των έργων ή στους άλλους τόπους παραγωγής, καθώς και των συμβούλων και εμπειρογνομόνων (άρθρο 138 του Ν. 4412/2016).

- 4.2. Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις έγγραφες εντολές της Υπηρεσίας που δίνονται μέσα στα συμβατικά πλαίσια για την κανονική και έντεχνη εκτέλεση του έργου. Το ότι η Υπηρεσία επιβλέπει το έργο, δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από οποιαδήποτε ευθύνη που προκύπτει από τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή / και τους ισχύοντες Νόμους.
- 4.3. Όπου στις περί εκτελέσεως των Δημοσίων Έργων διατάξεις αναφέρεται “Διευθύνουσα Υπηρεσία” είναι η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και όπου “Προϊσταμένη Αρχή” η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Προς τους ανωτέρω πρέπει να απευθύνει ο Ανάδοχος κατά περίπτωση την αλληλογραφία και τα λοιπά έγγραφα του.

Άρθρο 5ο: Ευθύνη Αναδόχου – Κίνδυνος έργου

- 5.1. Σύμφωνα με τα συμβατικά τεύχη και τις ισχύουσες διατάξεις, τόσο για την εφαρμογή της μελέτης όσο και για την ποιότητα και την αντοχή των έργων, μόνος υπεύθυνος είναι ο Ανάδοχος. Ο πάσης φύσεως έλεγχος που ασκείται από την Υπηρεσία δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο κατά κανένα τρόπο από την ευθύνη αυτή.
- 5.2. Ο Ανάδοχος είναι εξ’ ολοκλήρου μόνος υπεύθυνος για την εκλογή και χρησιμοποίηση των απαραίτητων υλικών και γενικά για την εκτέλεση των εργασιών, σύμφωνα με τους όρους της παρούσας Ε.Σ.Υ., τις σχετικές προδιαγραφές και τα λοιπά συμβατικά τεύχη. Σε περίπτωση που κάποια υλικά, μηχανήματα ή τρόποι εργασίας, από τα απαιτούμενα για το έργο, καλύπτονται από διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα έξοδα απόκτησης του δικαιώματος, για την χρησιμοποίηση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, βαρύνουν τον Ανάδοχο.
- 5.3. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να προμηθεύσει με δική του δαπάνη όλα τα υλικά, εργατικά, προσωπικό και μηχανήματα, που είναι αναγκαία για την κατασκευή του έργου, καθώς και για την μεταφορά τους από τις πηγές λήψης τους. Ο Ανάδοχος οφείλει επίσης να επισκευάζει, συντηρεί και ασφαλίσει με δικές του δαπάνες τα μηχανήματα και εργαλεία έναντι παντός κινδύνου.
- 5.4. Ο Ανάδοχος πρέπει να εκτελέσει τα διάφορα έργα σύμφωνα με τη μελέτη και τυχόν συμπληρώσεις κατά το στάδιο της κατασκευής.
- 5.5. Για όλες τις εργασίες που θα εκτελεστούν, ισχύουν οι τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στα συμβατικά τεύχη.
- 5.6. Οποιαδήποτε ζημιά στο έργο είτε στα μηχανήματα είτε στις εγκαταστάσεις (εργοτάξια, λατομεία, οδοί προσπελάσεως και παρακαμπτήριοι, κ.λ.π.), που προέρχεται από οποιαδήποτε αιτία ή δολιοφθορά, κατά τη διάρκεια της εργολαβίας, βαρύνει τον Ανάδοχο, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να την αποκαταστήσει. Οποιασδήποτε φύσης δυστυχήματα ή

ζημιές στο προσωπικό του Αναδόχου ή σε τρίτους ή / και σε περιουσίες τρίτων, που οφείλονται σε αμέλεια ή υπαιτιότητα του προσωπικού του Αναδόχου, καθώς και η συναφής αστική και ποινική ευθύνη βαρύνουν αποκλειστικά και μόνο τον Ανάδοχο.

- 5.7. Ο Ανάδοχος έχει το δικαίωμα, αλλά και την υποχρέωση, να απαγορεύει την προσπέλαση στους χώρους εργασίας οποιουδήποτε προσώπου δεν είναι σχετικό με την εκτέλεση της Σύμβασης, με την εξαίρεση των εξουσιοδοτημένων από την Υπηρεσία ατόμων.
- 5.8. Απαγορεύεται αυστηρά στον Ανάδοχο να προβαίνει, χωρίς προηγούμενη έγκριση της Υπηρεσίας, σε οποιαδήποτε ανακοίνωση ή δημοσίευση σχετικά με το έργο ή κάποιο τμήμα του έργου.
- 5.9. Ο Ανάδοχος οφείλει να λάβει κατά την εκτέλεση του έργου όλα τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας που επιβάλλονται από την Ελληνική Νομοθεσία, συμπληρούμενη σε περιπτώσεις ειδικών εργασιών και με κάθε άλλο μέτρο που αναφέρεται στους διεθνείς κανονισμούς πρόληψης ατυχημάτων.
- 5.10. Σε περίπτωση χρησιμοποίησης υπεργολάβων, για την εκτέλεση ειδικής φύσεως εργασιών, ο Ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για τις υπόψη εργασίες, έστω και αν οι υπεργολάβοι αυτοί έχουν τύχει της εγκρίσεως της Υπηρεσίας, κατ' εφαρμογή των άρθρων 165 & 166 του Ν.4412/2016.

Άρθρο 6ο: Διεύθυνση έργου από τον Ανάδοχο – Προσωπικό Αναδόχου

- 6.1. Κατά την υπογραφή της Σύμβασης ο Ανάδοχος θα δηλώσει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία τον Αντίκλήτό του, την διεύθυνσή του γραφείου του, καθώς και το εντεταλμένο προσωπικό που θα βρίσκεται σ' αυτό.
Ο Αντίκλητος θα είναι εξουσιοδοτημένος για την παραλαβή κάθε εγγράφου που απευθύνεται στον Ανάδοχο. Ο ορισμός του Αντικλήτου θα συνοδεύεται με έγγραφο αποδοχής του διορισμού του. Ο Αντίκλητος θα έχει έδρα (διεύθυνση, τηλέφωνο και fax) στο Βόλο.
- 6.2. Το βραδύτερο σε πέντε (5) ημερολογιακές μέρες από την υπογραφή της σύμβασης κατασκευής του έργου θα οριστούν από τον Ανάδοχο και θα αναλάβουν τα καθήκοντά τους ο Προϊστάμενος Κατασκευής του έργου και ο αντικαταστάτης του.
Ο Προϊστάμενος Κατασκευής του έργου πρέπει να είναι διπλωματούχος Μηχανικός, απόφοιτος Ελληνικού Ανώτατου Ιδρύματος ή άλλης ισότιμης σχολής, με εμπειρία στην κατασκευή αντίστοιχων έργων.
Για την έγκριση του Προϊσταμένου Κατασκευής του έργου, ο Ανάδοχος θα υποβάλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία, μετά την υπογραφή της σύμβασης, όλες τις πληροφορίες, πιστοποιητικά και λοιπά λεπτομερή στοιχεία, που θα αφορούν στα προσόντα και την πείρα του. Η Υπηρεσία μπορεί, κατά την απόλυτη κρίση της, να μη δώσει την έγκρισή της για τους προτεινόμενους μηχανικούς, σε περίπτωση κατά την οποία θεωρήσει ότι οποιοσδήποτε από αυτούς δεν έχει τα απαραίτητα προσόντα και πείρα ή δεν είναι κατάλληλος για τις παραπάνω θέσεις. Ο Προϊστάμενος Κατασκευής του έργου οφείλει να ομιλεί, διαβάζει και γράφει άριστα την Ελληνική γλώσσα. Σε αντίθετη περίπτωση θα υπάρχει μόνιμα ειδικός τεχνικός διερμηνέας.

Το έργο διευθύνεται εκ μέρους της αναδόχου επιχείρησης, από πληρεξούσιο αντιπρόσωπό της αποδεκτό από την Υπηρεσία ή από τον ίδιο τον Ανάδοχο σε περίπτωση ατομικής επιχείρησης.

Για την κατασκευή του έργου ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέσει κατ' ανέλεγκτη κρίση της Υπηρεσίας τους αναγκαίους Μηχανικούς καθώς και υπομηχανικούς, εργοδηγούς και λοιπούς τεχνικούς και διοικητικούς – οικονομικούς υπαλλήλους.

- 6.3. Η Υπηρεσία δύναται κατά την απόλυτη κρίση της να ανακαλέσει την έγγραφη έγκρισή της για τον ορισμό οποιουδήποτε από τα ανωτέρω πρόσωπα, οπότε ο Ανάδοχος υποχρεούται να τα απομακρύνει και να τα αντικαταστήσει με άλλα, των οποίων ο διορισμός θα υπόκειται επίσης στην έγγραφη έγκριση της Υπηρεσίας. Επίσης, η Υπηρεσία μπορεί να διατάσσει την στελέχωση του εργοταξίου με πρόσθετο προσωπικό, όποτε κατά την κρίση της γίνεται απαραίτητο.
- Ρητά καθορίζεται ότι ο διορισμός των υπόψη προσώπων του Αναδόχου σε καμία περίπτωση δεν τον απαλλάσσει από τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις του, παραμένει δε πάντοτε αποκλειστικά και εξ ολοκλήρου υπεύθυνος απέναντι στην Υπηρεσία.
- 6.4. Το βραδύτερο σε δέκα (10) ημερολογιακές ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης, ο Ανάδοχος κατασκευής του έργου, υποχρεούται να συντάξει και να υποβάλει οργανόγραμμα του εργοταξίου (άρθρο 145 του Ν.4412/2016), στο οποίο θα περιγράφονται λεπτομερώς τα πλήρη στοιχεία στελεχών, εξοπλισμού και μηχανημάτων που θα περιλαμβάνει η εργοταξιακή ανάπτυξη για την εκτέλεση του έργου. Το οργανόγραμμα αυτό θα τεθεί υπόψη της Διευθύνουσας Υπηρεσίας για έλεγχο και αποδοχή ως προς την ελάχιστη κάλυψη των υπευθύνων θέσεων.
- 6.5. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει μονίμως έναν Τεχνικό Ασφαλείας, έναν Συντονιστή Υγιεινής και Ασφάλειας (ΣΥΑ), έναν Ιατρό εργασίας (εφόσον απαιτείται) και έναν μηχανικό κατασκευής του έργου.
- 6.6. Επί τόπου του έργου, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσής του, και για κάθε εργοτάξιο που λειτουργεί στο έργο, θα υπάρχει τουλάχιστον ένας (1) έμπειρος εργοδηγός ανά σημείο εργασίας.
- 6.7. Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος αμελήσει ή αστοχήσει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του άρθρου τούτου, η Υπηρεσία μπορεί, εκτός των άλλων κυρώσεων για αντισυμβατική συμπεριφορά, να του επιβάλει και πρόστιμο μέχρι του διπλασίου της δαπάνης για προσωπικό, που ενώ θα έπρεπε – κατά τα ανωτέρω – να υπάρχει, ελλείπει. Τούτο δε ανεξάρτητα αν το προσωπικό αυτό είναι μόνιμο ή περιστασιακό προσωπικό του Αναδόχου.
- 6.8. Η παρουσία του ανωτέρω περιγραφόμενου προσωπικού θα ελέγχεται αδιάλειπτα από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία και, σε περίπτωση συστηματικής μη συμμόρφωσης, πλην των ανωτέρω κυρώσεων, θα ενημερώνεται η Προϊσταμένη Αρχή για περαιτέρω σχετικές ενέργειες.
- 6.9. Το ανωτέρω προσωπικό αποτελεί το ελάχιστο υπολογιζόμενο για την εκτέλεση του έργου και η Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει επαύξησή του, εφ' όσον τούτο επιβάλλουν, κατά την απόλυτη κρίση της, οι συνθήκες εκτέλεσης των εργασιών. Στο ανωτέρω προσωπικό δεν περιλαμβάνεται το προσωπικό γραφείου (τεχνικό, οικονομικό, διοικητικό

κλπ.), καθώς και το προσωπικό που προβλέπεται σε λοιπές πλην των εκτελέσεων των Δημοσίων Έργων διατάξεις (όπως π.χ. πρόληψη ατυχημάτων κλπ.).

- 6.10. Ο Ανάδοχος μπορεί να χρησιμοποιήσει ελληνικό ή αλλοδαπό προσωπικό, σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία. Το αλλοδαπό προσωπικό του Αναδόχου πρέπει να εφοδιαστεί με σχετική άδεια παραμονής και εργασίας στην Ελλάδα, με μέριμνα του Αναδόχου και σύμφωνα με την ισχύουσα εργατική και λοιπή Νομοθεσία.
- 6.11. Σε περίπτωση αλλοδαπού Αναδόχου ή κοινοπραξίας με αλλοδαπό μέλος στο προσωπικό του Αναδόχου, θα περιλαμβάνεται και διερμηνέας για την Ελληνική γλώσσα και την γλώσσα της χώρας του Αναδόχου.

Άρθρο 7ο. Μελέτη Τευχών – Σχεδίων, όρων και συνθηκών κατασκευής του έργου

7.1. Μελέτη και γνώση των συνθηκών κατασκευής.

7.1.1 Η υποβολή προσφοράς στη δημοπρασία αποτελεί αμάχητο τεκμήριο ότι οι διαγωνιζόμενοι έχουν επισκεφθεί και ελέγξει: την τοποθεσία, τη διαμόρφωση και την φύση του εδάφους του γηπέδου του έργου και έχουν λάβει πλήρη γνώση των γενικών, ειδικών και τοπικών συνθηκών κατασκευής τούτου, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις πηγές προμήθειας υλικών, τη μεταφορά τους στο χώρο του έργου, την αποθήκευση των υλικών, **τη συγκέντρωση, απόθεση και απομάκρυνση των άχρηστων υλικών εκσκαφών, καθαίρεσεων – αποξηλώσεων, κοπής δένδρων, εκθάμνωσης κ.λ.π. σε χώρους που επιτρέπεται από τις αρχές – τηρουμένων των ισχυουσών διατάξεων για διαχείριση και απόρριψη τέτοιων προϊόντων σε μονάδες ΑΕΚΚ, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών δαπανών θεωρουμένων ότι περιλαμβάνονται ανοιγμένα στην προσφορά του (ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/23-08-2010 – ΦΕΚ 1312/Β'/24-08-2010 των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας – Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής), τη δυνατότητα εξασφάλισης του απαραίτητου εργατοτεχνικού προσωπικού, των απαραίτητων μηχανημάτων, τις μεταφορικές δυνατότητες, την προσπέλαση στο χώρο του έργου και την αλληλουχία των φάσεων κατασκευής, τη δυνατότητα εξασφάλισης νερού/ηλεκτρικού ρεύματος/φυσικού αερίου, τις μετεωρολογικές συνθήκες που συνήθως επικρατούν, τα υδρολογικά στοιχεία, τις διάφορες διακυμάνσεις της στάθμης του νερού των ποταμών, χειμάρρων, παλίρροιας ή παρόμοιες φυσικές συνθήκες στον τόπο των έργων, το είδος, την ποιότητα και ποσότητα των ευρισκομένων στην περιοχή κατάλληλων εκμεταλλεύσιμων υλικών, το είδος και τα μέσα (μηχανήματα, υλικά και υπηρεσίες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό) που θα απαιτηθούν πριν από την έναρξη και κατά την εκτέλεση των εργασιών, τις δυσχέρειες που είναι δυνατό να προκύψουν από τυχόν εργασίες που θα εκτελούνται ταυτόχρονα στην περιοχή του έργου από τον Κ.τ.Ε. ή από άλλους εργολήπτες, τις εκτελεσθείσες απαλλοτριώσεις και εκείνες που παραμένουν ακόμη ανεκτέλεστες και οποιαδήποτε άλλα θέματα που μπορούν με οποιοδήποτε τρόπο να επηρεάσουν τις εργασίες, την πρόοδο ή το κόστος αυτών σε συνδυασμό με τους όρους της σύμβασης.**

7.1.2 Επίσης ο διαγωνιζόμενος αποδέχεται ότι έχει μελετήσει με κάθε προσοχή και θα συμμορφωθεί απόλυτα κατά την εκτέλεση των εργασιών με το ισχύον θεσμικό

πλαίσιο, τα εγκεκριμένα διαγράμματα και σχέδια της μελέτης, τους περιβαλλοντικούς όρους για την υπόψη περιοχή και τις συνθήκες του έργου, τυχόν διατιθέμενα στοιχεία και πληροφορίες από τις Τοπικές Αρχές, Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμούς, καθώς και τα συμβατικά στοιχεία της εργολαβίας που συμπεριλαμβάνονται στο φάκελο της δημοπρασίας και αποτελούν μαζί με τη διακήρυξη τη βάση της προσφοράς του.

- 7.1.3 Αναλαμβάνει να εκτελέσει όλες τις υποχρεώσεις του, που απορρέουν από τις παραπάνω ειδικές συνθήκες και όρους κατασκευής του έργου και ότι δεν απαλλάσσεται από την ευθύνη που έχει για την πλήρη συμμόρφωσή του προς τις συμβατικές του υποχρεώσεις.
- 7.1.4 Τονίζεται ότι τα στοιχεία σχετικά με τις υφιστάμενες συνθήκες, όπως π.χ., ποιότητα υπεδάφους, αποτελέσματα κάθε φύσης ερευνών, στοιχεία κάθε φύσης παρατηρήσεων κτλ., που έγιναν ή γίνονται από την Υπηρεσία ή από άλλους, τίθενται στη διάθεση των διαγωνιζόμενων για ενημέρωσή τους και μόνο. Τα στοιχεία αυτά είναι ενδεικτικά και δεν δεσμεύουν συμβατικά την Υπηρεσία, αλλά μπορούν να χρησιμεύσουν ως βοήθημα για τη σύνταξη των προσφορών. Αφήνεται πάντως στην κρίση των διαγωνιζόμενων να αξιολογήσουν τα στοιχεία αυτά ή και να προβούν με δική τους ευθύνη, φροντίδα και δαπάνη σε οποιοσδήποτε συμπληρωματικές έρευνες ή παρατηρήσεις για επαλήθευση, επέκταση ή/και ακριβέστερο καθορισμό των στοιχείων που τους διατέθηκαν.
- 7.1.5 Ο Ανάδοχος με την προσφορά του θεωρείται ότι έχει πλήρως ενημερωθεί στις επιτόπιες συνθήκες σύμφωνα με το παρόν Άρθρο 7, τυχόν δε παράλειψη του Αναδόχου προς ενημέρωσή του με κάθε δυνατή λεπτομέρεια ή πληροφορία που αφορά στους όρους της σύμβασης και τις συνθήκες του έργου γενικά, δεν τον απαλλάσσει από την ευθύνη για την πλήρη συμμόρφωσή του προς τις συμβατικές του υποχρεώσεις και δεν προκύπτει για τον Ανάδοχο κανένα δικαίωμα οικονομικής ή άλλης φύσης ή/και παράτασης προθεσμίας εξαιτίας αυτού του λόγου.

7.2. Μελέτη Τευχών – Σχεδίων

- 7.2.1 Ο Ανάδοχος αφού ελέγξει και μελετήσει, ο ίδιος ή με τη συνδρομή ειδικών, με κάθε προσοχή τη μελέτη του έργου, οφείλει να συμμορφωθεί απόλυτα με αυτήν για την εκτέλεση των εργασιών κατασκευής.

Άρθρο 8ο: Κρατήσεις – Εργολαβικό όφελος – Προκαταβολή

- 8.1. Το έργο χρηματοδοτείται από Εθνικούς Πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και ειδικότερα από τη Συλλογική Απόφαση Ε546 και τον Κωδικό Έργου 2020ΣΕ54600008 «ΕΠΙΣΚΕΥΗ- ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΡ. ΧΩΡΩΝ ΠΑΝ. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (Π.Κ. 2014ΣΕ54600034)».

Το έργο υπόκειται στις κρατήσεις που προβλέπονται για τα έργα αυτά, περιλαμβανομένης της κράτησης ύψους 0,07% υπέρ των λειτουργικών αναγκών της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ 3 Ν. 4013/2011 (όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 44 του Ν.4605/2019), της κράτησης ύψους 0,06% υπέρ των λειτουργικών αναγκών της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών, σύμφωνα με το

άρθρο 350 παρ. 3 του Ν. 4412/2016, καθώς και της κράτησης 6%, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53 παρ. 7 περ. θ' του Ν. 4412/2016 και της υπ' αριθμ. ΔΝΣγ/οικ.42217/ΦΝ466/12.6.2017 απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών (Β' 2235) και ποσοστό δύομισι τοις χιλίοις (2,5%) υπέρ των Μηχανικών Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ) της Π.Ο.ΜΗ.Τ.Ε.Δ.Υ. τακτικών υπαλλήλων (μονίμων ή αορίστου χρόνου) που απασχολούνται στο Δημόσιο, ΝΠΔΔ, και στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' & Β' βαθμού, που βαρύνει κάθε λογαριασμό πληρωμής έργου.

- 8.2. Το ποσοστό για γενικά και επισφαλή έξοδα, όφελος εργολάβου κ.λ.π. είναι δεκαοχτώ τοις εκατό (18%).
- 8.3. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας βαρύνει τον Κύριο του Έργου.
- 8.4. Για την παρούσα σύμβαση **δεν προβλέπεται η χορήγηση προκαταβολής** στον Ανάδοχο.

Άρθρο 9ο: Τροποποίηση προϋπολογισμού - Αυξομειώσεις Εργασιών - Νέες Εργασίες - Κανονισμός Τιμών Μονάδος Νέων Εργασιών - Αναθεώρηση - Απολογιστικές Εργασίες

9.1. Τροποποίηση προϋπολογισμού – Τιμές μονάδας νέων εργασιών

- 9.1.1 Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει το έργο όπως θα τροποποιηθεί κατά είδος και ποσότητες από την Υπηρεσία, με τις προϋποθέσεις που ορίζει ο Ν.4412/2016. Στην περίπτωση που απαιτηθεί η εκτέλεση νέων εργασιών ή η μη εκτέλεση συμβατικών θα εφαρμόζεται ανάλογα το άρθρο 156 του Ν. 4412/2016.
- 9.1.2 Ο Ανάδοχος δεν δικαιούται να προβεί σε καμία αντίστοιχη τροποποίηση χωρίς έγγραφη εντολή της Υπηρεσίας. Η τροποποίηση της σύμβασης είναι δυνατή μόνο με τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος (Ν. 4412/2016) και υπό την προϋπόθεση να μην τροποποιείται το «βασικό σχέδιο» του έργου, δηλαδή η όλη κατασκευή, καθώς και τα βασικά διακριτά στοιχεία της, όπως προβλέπονται από την αρχική σύμβαση. Για παράδειγμα, μπορεί να υπάρξει αλλαγή σε κάποια τεχνική λύση, η οποία με την σειρά της μπορεί να οδηγήσει και σε αλλαγή των ποσοτήτων και του είδους των εργασιών ή ακόμη και στην αύξηση ή την μείωση τους, σε καμία περίπτωση όμως δεν πρέπει να περικοπεί το τελικά παραγόμενο φυσικό αντικείμενο ούτε αυτό να είναι διαφορετικό από αυτό που περιγράφεται στα Τεύχη Δημοπράτησης.
- 9.1.3 Αν η αρτιότητα, η ασφάλεια και η λειτουργικότητα του έργου επιβάλλει την ανάγκη εκτέλεσης νέων επιμέρους εργασιών πέραν των συμβατικών υποχρεώσεων του Αναδόχου που δεν περιέχονται ή δεν καθορίζονται επακριβώς στις τεχνικές μελέτες, τεχνικές προδιαγραφές και τα λοιπά συμβατικά τεύχη της εργολαβίας, ύστερα πάντοτε από έγγραφη εντολή της Υπηρεσίας, θα συντάσσεται “Πρωτόκολλο Κανονισμού Τιμών Μονάδος Νέων Εργασιών” (Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε.) και “Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών” (Α.Π.Ε.) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 156 του Ν.4412/2016.
- 9.1.4 Η κοστολόγηση των εργασιών αυτών θα γίνεται βάσει των διατάξεων του άρθρου 156 του Ν.4412/2016.
- 9.1.5 Οι έγγραφες εντολές που δίνονται από το αρμόδιο όργανο για τη συμπλήρωση ή τροποποίηση των στοιχείων της μελέτης, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 156 του Ν. 4412/2016, καθώς και η εκτέλεση των εγκεκριμένων

συμπληρωματικών εργασιών, είναι υποχρεωτική για τον ανάδοχο. Ο ανάδοχος δε δικαιούται να λάβει αποζημίωση ή αύξηση τιμών για μεταβολές στα έργα που έγιναν χωρίς έγγραφη διαταγή, έστω και αν αυτές βελτιώνουν το έργο. Αν η χωρίς έγκριση μεταβολή επιφέρει μείωση ποσοτήτων ή διαστάσεων, καταβάλλεται μόνο η αξία των ποσοτήτων των εργασιών που έχουν πράγματι εκτελεστεί χωρίς να αποκλείεται εφαρμογή των διατάξεων για κακοτεχνία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 138 του Ν. 4412/2016.

9.1.6 Κατ' εξαίρεση, σε επείγουσες περιπτώσεις, η εντολή της Διευθύνουσας Υπηρεσίας για τροποποιήσεις ή συμπληρώσεις μπορεί να δίνεται και προφορικά στον τόπο των έργων. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να γίνει σχετική καταχώριση στο ημερολόγιο του έργου και να ακολουθηθεί η διαδικασία του άρθρου 138 του Ν. 4412/2016.

9.2. Αναθεώρηση τιμών

9.2.1 Για την αναθεώρηση τιμών ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 153 του Ν.4412/2016. Πέρα από την προβλεπόμενη στις διατάξεις του άρθρου αυτού αναθεώρηση τιμών, αποκλείεται η αναπροσαρμογή του εργολαβικού ανταλλάγματος ή η διάλυση των συμβάσεων δημοσίων έργων, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 288 ή 388 του Αστικού Κώδικα ένεκα της τυχόν αυξομείωσης των τιμών.

9.2.2 Σε κάθε Λογαριασμό, για τον προσδιορισμό της αναθεώρησης θα υποβάλλεται Πίνακας κατανομής εργασιών.

9.3. Απολογιστικές Εργασίες

9.3.1 Η Διευθύνουσα Υπηρεσία μπορεί να δώσει ειδική εντολή στον Ανάδοχο να εκτελέσει απολογιστικές εργασίες, σύμφωνα με το άρθρο 154 του Ν.4412/2016, τις οποίες ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει.

Άρθρο 10^ο: Μεθοδολογία Επιμέτρησης Εργασιών

- 10.1.
  1. Ο τρόπος επιμέτρησης των διαφόρων ειδών εργασιών είναι αυτός που καθορίζεται από τα σχετικά άρθρα του τιμολογίου και των λοιπών συμβατικών τευχών. Για κάθε είδος εργασιών, για τις οποίες τυχόν δεν ορίζεται στα ανωτέρω τεύχη τρόπος επιμέτρησης, επιμετρούνται και πληρώνονται οι μονάδες που έχουν πραγματικά εκτελεσθεί, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τυχόν αντίθετες πρακτικές, συνήθειες ή έθιμα.
  2. Όλα τα επιμετρητικά στοιχεία υποβάλλονται από τον Ανάδοχο στην Υπηρεσία σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή (cd ή dvd), στον τύπο αρχείου που θα συμφωνηθεί με την Υπηρεσία. Η σχετική δαπάνη βαρύνει τον Ανάδοχο και είναι ανοιγμένη στην προσφορά του.
  3. Κατά την εκτέλεση του έργου τηρείται με μέριμνα και ευθύνη του Αναδόχου βιβλίο καταμέτρησης αφανών εργασιών σε βιβλιοδετημένα τεύχη με διπλότυπες αριθμημένες σελίδες.

4. Ο Ανάδοχος οφείλει να προμηθευτεί αρμόδια και να λάβει υπόψη του κατά τη σύνταξη των επιμετρήσεων τις τυχόν υπάρχουσες διαδικασίες ελέγχου επιμετρήσεων της Υπηρεσίας.

10.2. Έχουν εφαρμογή τα προβλεπόμενα στο άρθρο 151 του Ν. 4412/2016.

Άρθρο 11ο: Προθεσμίες – Χρονοδιάγραμμα – Καθυστερήσεις – Διακοπή Εργασιών

11.1. Γενικές παρατηρήσεις επί των προθεσμιών

11.1.1 Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να κατασκευάσει και να αποπερατώσει το έργο έτοιμο για λειτουργία μέσα σε προθεσμία **ΟΓΔΟΝΤΑ (80) ημερολογιακών ημερών** από την υπογραφή της σύμβασης. Μέσα στην προθεσμία αυτή πρέπει να έχουν τελειώσει όλες οι επί μέρους εργασίες του έργου.

11.1.2 Στην παρούσα σύμβαση, σχετικά με τις προθεσμίες ισχύει το άρθρο 147 του Ν.4412/2016.

11.1.3 **Όλες οι προθεσμίες λογίζονται σε ημερολογιακές ημέρες από την ημέρα της υπογραφής της σύμβασης.**

11.1.4 Ο Ανάδοχος πρέπει να καθορίσει το πρόγραμμα κατασκευής του έργου, έτσι ώστε:

- α) το έργο να ολοκληρωθεί έγκαιρα και μέσα στους οικονομικούς και ποιοτικούς στόχους που έχουν τεθεί από την Σύμβαση και τα Συμβατικά Τεύχη, (όπως π.χ. η εκτέλεση έργων ταυτόχρονα σε πολλές θέσεις με συγκρότηση σε κάθε θέση και πλήρους συνεργείου), και
- β) να προκύψει η ελάχιστη δυνατή όχληση μέχρι την ολοκλήρωσή του συνόλου των εργασιών που προβλέπονται.

11.1.5 Επίσης ο Ανάδοχος θα πρέπει κατά την υποβολή της Προσφοράς του, να έχει συνεκτιμήσει τους χρόνους που απαιτούνται:

- α. για τις διατυπώσεις εκτελωνισμού υλικών, εφοδίων και μηχανημάτων, που τυχόν θα εισάγει από το εξωτερικό.
- β. για τις εγκρίσεις μελετών κλπ. καθώς και τις διατυπώσεις έκδοσης των κάθε φύσεως απαιτούμενων αδειών.

11.1.6 Παράταση προθεσμίας δεν αναγνωρίζεται στον Ανάδοχο, εάν ισχυριστεί άγνοια των τοπικών συνθηκών, του χρόνου εκμετάλλευσης των πηγών λήψης υλικών, της κατάστασης των οδών προσπέλασης των πηγών, άγνοια των κλιματολογικών συνθηκών ή της δυνατότητας εξασφάλισης εργατών, κλπ.

11.1.7 Το χρονοδιάγραμμα υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 145 του Ν. 4412/2016 και αναλύει ανά μονάδα χρόνου, η οποία καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και πάντως ανά ημερολογιακό τρίμηνο, τις εργασίες που προβλέπεται να εκτελεστούν.

- Το χρονοδιάγραμμα συντάσσεται με τη μορφή τετραγωνικού πίνακα που περιλαμβάνει την πιο πάνω χρονική ανάλυση των ποσοτήτων ανά εργασία ή ομάδα εργασιών και συνοδεύεται από γραμμικό διάγραμμα και σχετική έκθεση.

- Στην έκθεση, που συνοδεύει το χρονοδιάγραμμα αναλύονται οι επιμέρους κατασκευαστικές δραστηριότητες (περιγράφονται αναλυτικά οι μέθοδοι εργασίας, τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν και οι αποδόσεις τους, ο αριθμός των εργασιών κλπ.), το προσωπικό, ο εξοπλισμός που θα διατεθεί και η απόδοση των συνεργείων έτσι ώστε να τεκμηριώνεται η αξιοπιστία της μεθοδολογίας εκτέλεσης των εργασιών και η ολοκλήρωση του έργου εντός της συμβατικής προθεσμίας.
- Ο ανάδοχος υποχρεούται με δαπάνη του να παρακολουθεί ανελλιπώς την εφαρμογή του χρονοδιαγράμματος και να το αναπροσαρμόζει, στην περίπτωση που παρέκκλινε από αυτό, ούτως ώστε να τηρηθεί τελικά πιστά η συνολική προθεσμία αποπεράτωσης του όλου έργου.
- Αναπροσαρμογές του χρονοδιαγράμματος εγκρίνονται σύμφωνα με το άρθρο 145 του Ν. 4412/2016.

11.1.8 Η τήρηση του χρονοδιαγράμματος κατασκευής του έργου θα παρακολουθείται συστηματικά από την Επίβλεψη και σε περίπτωση μη αιτιολογημένων καθυστερήσεων θα εφαρμόζεται η προβλεπόμενη από τις κείμενες διατάξεις διαδικασία επιβολής διοικητικών και παρεπόμενων χρηματικών κυρώσεων και έκπτωσης αναδόχου.

11.2. Συνολική προθεσμία

Για την περάτωση του συνόλου του έργου ορίζεται συνολική προθεσμία **ογδόντα (80) ημερών** από την ημέρα που θα υπογραφεί η σύμβαση.

11.3. Τμηματικές προθεσμίες

11.3.1 Έννοιες – ορισμοί

Εκτός από τη συνολική προθεσμία, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τηρήσει (σύμφωνα με το άρθρο 147 του Ν.4412/2016) τις:

α. Αποκλειστικές Τμηματικές Προθεσμίες για παράδοση τμημάτων του έργου που η έγκαιρη αποπεράτωσή τους έχει ιδιαίτερη σημασία για τον κύριο του έργου, όπως είναι η κατασκευή τμημάτων του έργου που μπορεί να χρησιμοποιηθούν αυτοτελώς, η συμπλήρωση εργασιών που αποτελούν προϋπόθεση ή συνδυάζονται με τις εργασίες άλλου έργου, εκτός της εργολαβίας στην οποία αναφέρεται η συγκεκριμένη σύμβαση, η εκτέλεση εργασιών για εξασφάλιση του έργου από καιρικές συνθήκες.

β. Ενδεικτικές Τμηματικές Προθεσμίες, ως σταθμοί ενδιάμεσου ελέγχου της προόδου του έργου.

11.3.2 Καθορισμός τμηματικών προθεσμιών

11.3.2.1 Εντός **δέκα (10) ημερών** από την υπογραφή της σύμβασης (**1η ενδεικτική προθεσμία**) ο Ανάδοχος πρέπει να καταθέσει:

- α. Προτάσεις για την μεθοδολογία προγραμματισμού και ελέγχου της προόδου του έργου.
- β. Οργανόγραμμα του προσωπικού εκτέλεσης του έργου.

- γ. Τις προβλεπόμενες από το Π.Δ. 305/96 και τον Ν. 3850/2010 δηλώσεις και γνωστοποιήσεις για ανάθεση καθηκόντων Τεχνικού Ασφάλειας (ΤΑ), Συντονιστή Υγιεινής και Ασφάλειας (ΣΥΑ) και Ιατρού εργασίας (εφόσον απαιτείται).

11.3.2.2 Εντός **δεκαπέντε (15) ημερών** από την υπογραφή της σύμβασης (**2η αποκλειστική προθεσμία**) ο Ανάδοχος πρέπει να:

- α. καταθέσει χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου, το οποίο εγκρίνεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες, σύμφωνα με το άρθρο 145 του Ν.4412/2016.
- β. να προβεί στην έναρξη των εργασιών. Σύμφωνα με το άρθρο 145 του Ν.4412/2016 η έναρξη των εργασιών του έργου από μέρους του Αναδόχου δεν μπορεί να καθυστερήσει πέρα των τριάντα (30) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης.

11.3.2.3 Εντός **ογδόντα (80) ημερών** από την υπογραφή της σύμβασης (**συνολική αποκλειστική προθεσμία**) ο Ανάδοχος πρέπει να έχει τελειώσει όλες τις εργασίες του έργου.

11.4. Παρατάσεις

Στην παρούσα σύμβαση σχετικά με τις παρατάσεις ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 147 του Ν.4412/2016. Η συνολική και οι τμηματικές προθεσμίες περάτωσης εργασιών μπορούν να παρατείνονται μόνο στις περιπτώσεις και όπως ορίζουν οι ισχύουσες διατάξεις. Σε περίπτωση έγκρισης παράτασης των προθεσμιών από οποιαδήποτε αιτία, ο Ανάδοχος δε δικαιούται καμιά πρόσθετη αποζημίωση λόγω της παράτασης αυτής, με μόνη και αποκλειστική εξαίρεση τη νόμιμη αναθεώρηση στις περιπτώσεις που αυτό προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία.

11.5. Ποινικές ρήτρες

11.5.1 Οι ποινικές ρήτρες υπέρβασης της εγκεκριμένης συνολικής προθεσμίας και των αποκλειστικών τμηματικών προθεσμιών επιβάλλονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 148 του Ν.4412/2016 και δεν ανακαλούνται. Οι ποινικές ρήτρες για υπέρβαση των ενδεικτικών τμηματικών προθεσμιών ανακαλούνται υποχρεωτικά, αν το έργο περατωθεί μέσα στην εγκεκριμένη συνολική προθεσμία δηλαδή εγκεκριμένη προθεσμία και χορηγηθείσα οριακή προθεσμία εφόσον συντρέχει περίπτωση.

11.5.2 Η ποινική ρήτρα που επιβάλλεται στον ανάδοχο για κάθε ημέρα υπέρβασης της εγκεκριμένης προθεσμίας ορίζεται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου και επιβάλλεται για αριθμό ημερών ίσο με το είκοσι τοις εκατό (20%) της προβλεπόμενης από τη σύμβαση αρχικής συνολικής προθεσμίας. Για τις επόμενες ημέρες μέχρι ακόμα δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της αρχικής συνολικής προθεσμίας, η ποινική ρήτρα για κάθε ημέρα ορίζεται σε είκοσι τοις εκατό (20%) της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου. Ως μέση ημερήσια αξία νοείται το πηλίκο της αξίας της σύμβασης δηλαδή του συνολικού χρηματικού ποσού της σύμβασης, μαζί με το ποσό των συμπληρωματικών συμβάσεων και χωρίς το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), προς την εγκεκριμένη προθεσμία του έργου δηλαδή αρχική συνολική προθεσμία και όλες οι παρατάσεις που έχουν

εγκριθεί μετά από σχετικό αίτημα του αναδόχου. Οι ποινικές ρήτρες που επιβάλλονται για την υπέρβαση της εγκεκριμένης προθεσμίας δεν επιτρέπεται να υπερβούν συνολικά ποσοστό έξι τοις εκατό (6%) της αξίας της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α.

11.5.3 Εφόσον στη σύμβαση ορίζονται τμηματικές προθεσμίες, ορίζεται υποχρεωτικά το ποσοστό των ποινικών ρητρών ανά ημέρα υπέρβασης, καθώς και ο συνολικός χρόνος για την επιβολή τους. Το συνολικό ποσό της ποινικής ρήτρας για υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών δεν μπορεί να ξεπεράσει σε ποσοστό το τρία τοις εκατό (3%) της αξίας της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α.

11.5.4 Για κάθε ημέρα υπέρβασης εκάστης των τμηματικών προθεσμιών που ορίζονται στο άρθρο 11 της παρούσας Ε.Σ.Υ. επιβάλλονται ποινικές ρήτρες ύψους 5% της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου, η διάρκεια επιβολής των οποίων ορίζεται:

- στις δέκα (10) ημέρες για την 1^η (ενδεικτική) τμηματική προθεσμία,
- στις δεκαπέντε (15) ημέρες για την 2^η (αποκλειστική) τμηματική προθεσμία.

11.6. Διακοπή εργασιών

Για τις περιπτώσεις διακοπής εργασιών ισχύουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 161 του Ν.4412/2016. Κατά την διάρκεια διακοπής, όταν έχουν κατασκευαστεί τμήματα του έργου, ο Ανάδοχος υποχρεούται να προστατεύσει και φυλάξει τα ανωτέρω τμήματα του έργου ή / και να αποθηκεύσει και φυλάξει τα τυχόν υλικά επί τόπου, περιλαμβανομένων των μηχανημάτων / εξοπλισμού / έτοιμων ή ημικατεργασμένων προϊόντων που προορίζονται για ενσωμάτωση στα μόνιμα έργα, έναντι φθοράς, απώλειας ή βλάβης.

11.7. Επανεκκίνηση εργασιών

Μετά από εντολή της Υπηρεσίας για επανεκκίνηση των εργασιών, ο Ανάδοχος και η Υπηρεσία θα επιθεωρήσουν από κοινού τα τμήματα των έργων, τα υλικά κτλ., στα οποία αφορούσε η εντολή διακοπής. Ο Ανάδοχος υποχρεούται στην πλήρη αποκατάσταση οποιασδήποτε φθοράς, ελαττώματος ή απώλειας στα υπόψη τμήματα / υλικά κτλ., που τυχόν επήλθε κατά την διάρκεια της διακοπής των εργασιών, με μέριμνα, ευθύνη και δαπάνη του, χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση.

Άρθρο 12ο: Παραλαβές - Χρόνος εγγύησης

12.1. Μόλις τελειώνει κάποιο τμήμα έργου και μπορεί να δοθεί για χρήση δύναται να πραγματοποιηθεί Διοικητική Παραλαβή στα πλαίσια του άρθρου 169 του Ν. 4412/2016.

Για την Προσωρινή Παραλαβή και την Οριστική Παραλαβή του έργου ισχύουν αντίστοιχα τα άρθρα 170 & 172 του Ν.4412/2016.

12.2. Για την παρούσα εργολαβία, ο χρόνος εγγύησης ορίζεται σε δεκαπέντε (15) μήνες από την βεβαιωμένη περαίωση των εργασιών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 171 του Ν.4412/2016.

Άρθρο 13ο: Πιστοποιήσεις – Εντολές πληρωμών – Επιμετρήσεις – Πρωτόκολλα Παραλαβής Αφανών Εργασιών

- 13.1. Οι πιστοποιήσεις, για τις εργασίες που πράγματι εκτελέστηκαν, συντάσσονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 152 του Ν.4412/2016, τους όρους της εργολαβικής σύμβασης και της παρούσης Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων με ευθύνη του αναδόχου, υπογράφονται από αυτόν και υποβάλλονται στην Υπηρεσία, στα απαιτούμενα αντίτυπα, ανά μηνιαία χρονικά διαστήματα.
- 13.2. Ο Ανάδοχος δεν έχει το δικαίωμα να καλύψει τα αφανή τμήματα του έργου προτού να ληφθούν τα στοιχεία για τη σύνταξη των σχετικών πρωτοκόλλων παραλαβής αφανών εργασιών, τα οποία υπογράφονται από τον Ανάδοχο, τον Επιβλέποντα και τα μέλη της Επιτροπής της § 2 του άρθρου 136 του Ν. 4412/2016, αποτελούν προϋπόθεση για την πιστοποίηση των σχετικών εργασιών. Ο Ανάδοχος υποχρεούται, μέχρι και την οριστική παραλαβή, εφόσον το ζητήσει η Υπηρεσία, να αποκαλύπτει οποιοδήποτε τμήμα αφανούς εργασίας για έλεγχο τυχόν ελαττωμάτων, ελλείψεων, βλαβών ή ατελειών. Τα πρωτόκολλα παραλαβής αφανών εργασιών συνοδεύουν υποχρεωτικά την επιμέτρηση των σχετικών εργασιών δεν έχουν εκτελεστό διοικητικό χαρακτήρα και δεν προσβάλλονται αυτοτελώς παρά μόνο από κοινού με την προσβολή των εγκριτικών πράξεων των επιμετρήσεων (άρθρο 151 του Ν. 4412/2016).
- 13.3. Μετά τη λήξη κάθε μήνα ή άλλης χρονικής περιόδου που ορίζει η σύμβαση για τις τμηματικές πληρωμές, ο ανάδοχος συντάσσει λογαριασμό των ποσών από εργασίες που εκτελέστηκαν, τα οποία οφείλονται σ' αυτόν. Οι λογαριασμοί αυτοί στηρίζονται στις επιμετρήσεις των εργασιών και στα πρωτόκολλα παραλαβής αφανών εργασιών. Απαγορεύεται να περιλαμβάνονται στο λογαριασμό εργασίες που δεν έχουν επιμετρηθεί.
- 13.4. Οι τμηματικές πληρωμές υπόκεινται σε κρατήσεις σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (άρθρο 138 του Ν. 4412/2016).

Πριν από την είσπραξη των πιστοποιήσεων ο Ανάδοχος υποχρεούται να προσκομίσει τα παρακάτω δικαιολογητικά:

- τιμολόγιο θεωρημένο από την αρμόδια Οικονομική Εφορία
- βεβαίωση φορολογικής ενημερότητας
- βεβαίωση ασφαλιστικής ενημερότητας
- βεβαίωση ενημερότητας Ι.Κ.Α. που αντιστοιχεί στην πιστοποίηση
- γραμμάτιο είσπραξης υπέρ ΕΜΠ 0,5% (σύμφωνα με το άρθρο μόνον παρ. 1, περ. α του Ν. 546/1943)
- γραμμάτιο είσπραξης από την Τράπεζα της Ελλάδος ή την Εθνική Τράπεζα (0,07%) για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 375 του Ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (άρθρο 44 του Ν.4605/2019)
- και ποσοστό δύομισι τοις χιλίοις (2,5‰) υπέρ των Μηχανικών Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ) της Π.Ο.ΜΗ.Τ.Ε.Δ.Υ. τακτικών υπαλλήλων (μονίμων ή αορίστου χρόνου) που απασχολούνται στο Δημόσιο, ΝΠΔΔ, και στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' & Β' βαθμού, που βαρύνει κάθε λογαριασμό πληρωμής έργου

και οποιεσδήποτε άλλες νόμιμες επιβαρύνσεις βαρύνουν τον ανάδοχο.

Επίσης, σημειώνεται ότι σε κάθε πληρωμή (επί του ποσού προ φόρων και κρατήσεων) παρακρατείτε και αποδίδεται κράτηση 0,06% υπέρ των λειτουργικών αναγκών της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών, σύμφωνα με το άρθρο 350 παρ. 3 του Ν.4412/2016, καθώς και της κράτησης 6%, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53 παρ. 7 περ. θ' του Ν.4412/2016 και της υπ' αριθμ. ΔΝΣγ/οικ.42217/ΦΝ466/12.6.2017 απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών (Β' 2235).

Οι προαναφερόμενες ή τυχόν νέες νόμιμες επιβαρύνσεις μπορούν να εισπράττονται με γραμμάτιο ή να παρακρατούνται απευθείας από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Τα ανωτέρω δύναται να αναπροσαρμόζονται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

- 13.5. Για την πληρωμή της δαπάνης κατασκευής του έργου επιτρέπεται πάντοτε η έκδοση ενταλμάτων προπληρωμής, χωρίς να εφαρμόζεται στην περίπτωση αυτή άλλη σχετική γενική ή ειδική διάταξη. Για την κατάσχεση και εκχώρηση του εργολαβικού ανταλλάγματος εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β : ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ**Άρθρο 14ο: Τήρηση νόμων – Αστυνομικών διατάξεων – Έκδοση αδειών**

14.1. Ο Ανάδοχος σε όλη την διάρκεια εκτέλεσης και συντήρησης του έργου, υποχρεούται να συμμορφώνεται με τους Νόμους του Κράτους, τα Διατάγματα και τους Κανονισμούς, τις Αστυνομικές διατάξεις ή διαταγές καθώς και με τις νόμιμες απαιτήσεις οποιασδήποτε Δημόσιας, Δημοτικής ή άλλης Αρχής, που θα αναφέρονται και θα έχουν εφαρμογή κατά οποιονδήποτε τρόπο στον ίδιο και στις εργασίες του.

Η προαναφερθείσα υποχρέωση του Αναδόχου αφορά και στην Εργατική Νομοθεσία.

Η ανωτέρω υποχρέωση του Αναδόχου επεκτείνεται και στην τήρηση:

- α. Της Νομοθεσίας (συμπεριλαμβανομένης και της εργατικής) των χωρών, όπου – τυχόν – θα λάβουν χώρα εργασίες του έργου.
- β. Του Κοινοτικού Δικαίου για τις περιπτώσεις, όπου – τυχόν – έχει εφαρμογή.
- γ. Των Διμερών ή Διεθνών Συμβάσεων για τις περιπτώσεις, όπου – τυχόν – έχουν εφαρμογή, περιλαμβανομένων και των διεθνών συμβάσεων εργασίας.

Επισημαίνεται επίσης η υποχρέωση του Αναδόχου να μεριμνήσει για την τήρηση στο εργοτάξιο όλων των διατάξεων που απαιτούνται από την νομοθεσία για την εφαρμογή των επιβαλλόμενων μέτρων ασφάλειας καθ' όλη την διάρκεια εκτέλεσης του έργου.

14.2. Ο Ανάδοχος, ως υπεύθυνος να τηρεί τους Νόμους κλπ., υποχρεούται να ανακοινώνει αμέσως στην Υπηρεσία τις διαταγές που απευθύνονται ή κοινοποιούνται σ' αυτόν κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου και τα έγγραφα των διαφόρων Αρχών, σχετικά με υποδεικνυόμενα μέτρα ελέγχου, ασφάλειας κλπ. Η υποχρέωση αυτή αφορά και στις περιπτώσεις όπου τέτοια έγγραφα του αποστέλλονται από υπερεθνικούς οργανισμούς, αρχές άλλων χωρών κλπ.

14.3. Ο Ανάδοχος υποχρεούται στην έκδοση ή την αναθεώρηση / ενημέρωση κάθε κατά νόμον άδειας είτε γίνεται ρητά μνεία της στα συμβατικά τεύχη της παρούσας εργολαβίας (π.χ. περιβαλλοντικοί όροι, χρήση εκρηκτικών κλπ. είτε προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις για την εκτέλεση ορισμένων εργασιών, άδειες Υπουργείου Βιομηχανίας για λειτουργία συγκροτημάτων παραγωγής υλικών βιομηχανικής κλίμακας κλπ.). Πριν από κάθε αίτημα του Αναδόχου για τις προαναφερθείσες άδειες, θα ενημερώνεται η Διευθύνουσα Υπηρεσία για συγκατάθεση.

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία θα βοηθήσει δι' εγγράφων συνηγορίας στην έκδοση των αδειών, στην έκταση που είναι αναγκαία και εφικτή. Γενικότερα ο Ανάδοχος, στις όποιες διοικητικές ενέργειές του, συνεργάζεται στενά και συνεπικουρείται από την Διευθύνουσα Υπηρεσία. Τούτο δεν μειώνει την οποιαδήποτε ευθύνη του Αναδόχου, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη και/ή την αποτελεσματικότητα τέτοιας βοήθειας.

14.4. Επιτρέπεται η εκτέλεση υπερωριακής ή νυκτερινής εργασίας κατά τις αργίες και εορτές, σύμφωνα με όσα σχετικά ορίζονται από τους Νόμους του Κράτους. Σε περίπτωση εκτέλεσης τέτοιας εργασίας, ο Ανάδοχος δεν δικαιούται να ζητήσει πρόσθετη αποζημίωση. Κατά την εκτέλεση της ανωτέρω εργασίας, ο Ανάδοχος υποχρεούται να εξασφαλίζει τη σχετική άδεια και να τηρεί όλους τους νόμους και κανονισμούς, που αφορούν σε τέτοια

εργασία. Εφόσον καθίσταται αναγκαία, κατά την κρίση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, η υπερωριακή ή νυκτερινή εργασία ή η εκτέλεση εργασίας κατά τις αργίες και εορτές, ο Ανάδοχος υποχρεούται να την εκτελεί χωρίς αντίρρηση και χωρίς καμία ιδιαίτερη αποζημίωση.

Ειδικά για την υπερωριακή εργασία, η Διευθύνουσα Υπηρεσία θα συνηγορήσει, εφ' όσον κρίνεται απαραίτητη και δεν υπάρχει άλλη δυνατότητα για εξασφάλιση περισσότερου προσωπικού, αλλά δεν μπορεί να εγγυηθεί την εξασφάλιση της σχετικής έγκρισης από τις αρμόδιες Αρχές.

Αν ο Ανάδοχος δεν μπορέσει να εξασφαλίσει έγκριση για υπερωριακή εργασία, αυτό δεν θα αποτελέσει δικαιολογία για παράταση των προθεσμιών εκτέλεσης του έργου.

Κατά την εκτέλεση νυκτερινής εργασίας, ο Ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει με δαπάνη του πρόσθετο και ικανοποιητικό φωτισμό για την ασφάλεια του προσωπικού του και του κοινού, καθώς και κατάλληλα μέσα που να επιτρέπουν την καλή τοποθέτηση και επιθεώρηση των υλικών και την, από κάθε άποψη, αποδοτικότητα εκτέλεσης των έργων.

- 14.5. Ο Ανάδοχος θα πρέπει να λάβει υπ' όψη του την ισχύουσα νομοθεσία, για ηχορρύπανση και ώρες κοινής ησυχίας στην περιοχή, κατά τον προγραμματισμό εκτέλεσης του έργου. Κατά τις ώρες κοινής ησυχίας και τις νυκτερινές, θα πρέπει να αποφεύγεται εκτέλεση εργασιών που ηχορρυπαίνουν την περιοχή και θα πρέπει να λαμβάνονται μέτρα, ώστε να αποφεύγεται η ηχορρύπανση.
- 14.6. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εγκαταστήσει με δικές του δαπάνες στο εργοτάξιο όλα τα προβλεπόμενα σύμφωνα με τους όρους υγιεινής που αναφέρονται στο Π.Δ. 778/80, όπως αυτό συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε μεταγενέστερα. Επίσης πρέπει να μεριμνήσει για την τήρηση στα εργοτάξια όλων των στοιχείων που απαιτούνται από το Νόμο για την εφαρμογή των μέτρων ασφαλείας που επιβάλλεται να ληφθούν σ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο άρθρο 25 της παρούσας Ε.Σ.Υ. Ο ανάδοχος υποχρεούται να εφαρμόζει τις περί τάξεως και ασφαλείας επί ατυχημάτων αστυνομικές διατάξεις και έχει την αποκλειστική ευθύνη για οποιοδήποτε ατύχημα ή βλάβη συμβεί στον ίδιο, στο προσωπικό του ή σε τρίτους από ενέργειες που έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με την εκτέλεση του έργου.
- 14.7. Ο ανάδοχος ευθύνεται ποινικά και αστικά για κάθε ατύχημα που θα οφείλεται στη μη λήψη των απαιτούμενων μέτρων ασφαλείας.
Ο ανάδοχος υποχρεούται να ανακοινώσει αμέσως στη Διευθύνουσα το έργο Υπηρεσία όλες τις απευθυνόμενες ή κοινοποιούμενες σ' αυτήν διαταγές και εντολές των διαφόρων Αρχών σχετικά με μέτρα ελέγχου και ασφαλείας σ' όλη τη διάρκεια κατασκευής του έργου. Ο ανάδοχος έχει αποκλειστικά και εξ' ολοκλήρου τις ευθύνες του εργοδότη για το εις την εκτέλεση του έργου απασχολούμενο εργατοτεχνικό κ.λ.π. προσωπικό, στην περίπτωση που θα συμβεί ατύχημα σ' αυτό.
Ο ανάδοχος έχει όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις του άρθρου 138 του Ν. 4412/2016.
- 14.8. Εφόσον το έργο είναι συγχρηματοδοτούμενο από την Ε.Ε., ο Ανάδοχος υποχρεούται να δέχεται ελέγχους από τα αρμόδια ορισμένα όργανα της Ε.Ε. και της Ελλάδας, όπως αυτά προκύπτουν από την ισχύουσα νομοθεσία περί εκτέλεσης και διαχείρισης συγχρηματοδοτούμενων έργων. Υποχρεωτικά τηρούνται όλοι οι ισχύοντες Νόμοι,

κανονισμοί και οδηγίες περί εκτέλεσης και διαχείρισης συγχρηματοδοτούμενων από τη Ε.Ε. έργων.

Άρθρο 15^ο: Γνώση συνθηκών κατασκευής του έργου – Αρτιότητα Κατασκευών

- 15.1. Σύμφωνα και με τα αναφερόμενα στο άρθρο 7 της παρούσας ΕΣΥ, η συμμετοχή στην δημοπρασία με την υποβολή προσφοράς αποτελεί αμάχητο τεκμήριο ότι οι διαγωνιζόμενοι έχουν επισκεφθεί και ελέγξει πλήρως την φύση και την τοποθεσία του έργου, και ότι έχουν πλήρη γνώση των γενικών και τοπικών συνθηκών της κατασκευής του.
Επίσης, ο Ανάδοχος αποδέχεται ότι έχει μελετήσει την εγκεκριμένη μελέτη, καθώς και τα λοιπά συμβατικά στοιχεία της εργολαβίας, τα οποία τέθηκαν στη διάθεσή του κατά την δημοπρασία και αποτελούν την βάση της προσφοράς του και αναλαμβάνει ανεπιφύλακτα να εκτελέσει όλες τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τις ανωτέρω συνθήκες και όρους.
Παράλειψη του Αναδόχου προς ενημέρωσή του με κάθε δυνατή λεπτομέρεια ή πληροφορία που αφορά στους όρους της σύμβασης και τις συνθήκες του έργου γενικά, δεν τον απαλλάσσει από την ευθύνη για την πλήρη συμμόρφωσή του προς τις συμβατικές του υποχρεώσεις και δεν προκύπτει για τον Ανάδοχο κανένα δικαίωμα οικονομικής ή άλλης φύσης ή/και παράτασης προθεσμίας εξαιτίας αυτού του λόγου.
- 15.2. Ο καθορισμός από τα στοιχεία της μελέτης και τις οδηγίες της τεχνικής περιγραφής και των ειδικών προδιαγραφών των επιμέρους στοιχείων για την εκτέλεση των εργασιών, δεν απαλλάσσει τον ανάδοχο από την υποχρέωση να λάβει κάθε μέτρο για την άρτια εκτέλεση και εμφάνιση των διαφόρων επιμέρους κατασκευών που συνθέτουν κάθε επιφάνεια ή χώρο ή λειτουργία του έργου.
- 15.3. Για την εφαρμογή των παραπάνω όρων διευκρινίζεται ότι, έστω και εάν δεν ορίζεται κάτι από τα στοιχεία της εργολαβίας ή από τις οδηγίες ή διαταγές της Υπηρεσίας, κάθε απλό ή σύνθετο τμήμα του έργου πρέπει να είναι άρτιο, τόσο ως προς την κατασκευή, την αντοχή και καλή εμφάνισή του, όσο και ως προς την άμεση σύνδεσή του με τα υπόλοιπα (εσωτερικά ή γειτονικά) τμήματα του έργου.
- 15.4. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί κάποια παράλειψη ή ελάττωμα της κατασκευής, ο Ανάδοχος υποχρεούται στην συμπλήρωση ή επανόρθωση, στο χρόνο που θα ορίσει η Υπηρεσία, αλλιώς η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να εκτελέσει αυτό σε βάρος και για λογαριασμό του, άνευ ετέρου και με την τιμή που θα ζητήσει ο νέος κατασκευαστής.

Άρθρο 16: Ημερολόγιο – Μελέτες του Έργου

- 16.1. Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί επί τόπου του έργου, ημερολόγιο σε βιβλιοδετημένα διπλότυπα αριθμημένα φύλλα. Το ημερολόγιο συμπληρώνεται καθημερινά και αναγράφονται σε αυτό, με συνοπτικό τρόπο, στοιχεία για: τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν, το απασχολούμενο στο έργο προσωπικό, τα μηχανήματα, τη θέση και περιγραφή των εργασιών, κ.λ.π. σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 146 του Ν. 4412/2016.

- 16.2. Το ημερολόγιο τηρείται με μέριμνα του αναδόχου, υπογράφεται από τον εκπρόσωπό του και από εντεταλμένο όργανο της επίβλεψης όταν αυτό παρίσταται στο εργοτάξιο. Το ένα αποκοπτόμενο φύλλο περιέχεται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία εντός επτά (7) ημερών, με μέριμνα του εντεταλμένου οργάνου της επίβλεψης.
- 16.3. **Εφόσον ο ανάδοχος παραλείπει την υποχρέωσή του για καθημερινή τήρηση ημερολογίου, επιβάλλεται ειδική ποινική ρήτρα ύψους εκατό (100) ΕΥΡΩ, για κάθε ημέρα παράλειψης.** Η ειδική ποινική ρήτρα επιβάλλεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, ύστερα από ειδική πρόσκληση του Προϊσταμένου της, στην οποία ο επιβλέπων αναφέρει εγγράφως την παράληψη τήρησης.
- 16.4. Ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να προβαίνει, παρουσία εκπροσώπου της Υπηρεσίας, σε κάθε απαιτούμενη εργασία, υπαίθρου και γραφείου, για την επί του εδάφους εφαρμογή της εγκεκριμένης μελέτης (επαλήθευση στοιχείων εδάφους με επί τόπου μετρήσεις κλπ.).
- 16.5. Πριν από κάθε μερική ή ολική εφαρμογή, κατά την κρίση του Αναδόχου, ενός σχεδίου της μελέτης που βρίσκεται σε ασυμφωνία με τα υπόλοιπα σχέδια, ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να ζητήσει, έγγραφα, έγκαιρα και χωρίς να το αμελήσει, από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία οδηγίες κ.λ.π. Σε κάθε τέτοια περίπτωση ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να εφαρμόσει την απόφαση της Υπηρεσίας για το θέμα που θα προκύψει με δικά του μέσα και δαπάνες, σε οποιοδήποτε χρόνο και με οποιοδήποτε τρόπο του ζητηθεί από την Υπηρεσία.
- 16.6. Κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου ο Ανάδοχος υποχρεούται να συντάξει, μετά από σχετική εντολή της Υπηρεσίας, και οποιαδήποτε μελέτη κριθεί αναγκαία για την εμπρόθεσμη και έντεχνη ολοκλήρωση του έργου.
- 16.7. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να λάβει όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την εκτέλεση των έργων και την σύνταξη των επιμετρήσεων και, επιπλέον, αναλαμβάνει την σύνταξη χωρίς ιδιαίτερη αμοιβή:
- Των τυχόν αναγκαίων μικρών τροποποιήσεων ή/και συμπληρώσεων της μελέτης του έργου που θα χρειαστεί να γίνουν στο πλαίσιο της εκτέλεσής του.
  - Των ειδικών μελετών που προβλέπονται στις Προδιαγραφές (μελέτες σύνθεσης σκυροδεμάτων, κονιαμάτων κ.λ.π.).
- 16.8. Για όλες τις μελέτες και εργασίες που προαναφέρονται ο Ανάδοχος δεν δικαιούται παράταση του χρόνου εκτέλεσης του έργου.

Άρθρο 17ο: Αποτύπωση υπάρχουσας κατάστασης τεχνικών έργων

- 17.1. Όλα τα έργα που πρόκειται να κατασκευασθούν με την υπόψη εργολαβία βρίσκονται εντός οικοπέδου το οποίο ανήκει στο ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ και εντός αυτής δεσμεύεται ο Ανάδοχος να εντάξει οποιαδήποτε κατασκευή του έργου.
- 17.2. Πριν την έναρξη οποιωνδήποτε αποτυπώσεων υπάρχουσας κατάστασης, ή/και κατασκευών, ο Ανάδοχος οφείλει να ενημερώνει γραπτά την Υπηρεσία τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν την εκτέλεση μετρήσεων, ώστε να υπάρχει δυνατότητα ενημέρωσης όλων των ενδιαφερομένων μερών για να παρίστανται στις αποτυπώσεις.
- 17.3. Στις περιοχές που προβλέπονται χωματουργικές εργασίες, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να αποτυπώσει την υπάρχουσα κατάσταση και να λάβει διατομές φυσικού εδάφους. Πριν

από την έναρξη εκτέλεσης χωματουργικών εργασιών, ο Ανάδοχος θα πρέπει να έχει ολοκληρώσει την αποτύπωση της μορφής του φυσικού εδάφους.

- 17.4 Οι εργασίες αποτύπωσης θα ελέγχονται κατά την εκτέλεσή τους από την Διευθύνουσα Υπηρεσία και θα παραλαμβάνονται από αυτήν.

Άρθρο 18° : Εργοτάξια, λατομεία, χώροι απόθεσης υλικών κλπ.

18.1. Γενικά

- α) Με επιφύλαξη των δεσμεύσεων και περιορισμών που επιβάλλονται για την προστασία του περιβάλλοντος και που καθορίζονται από τους περιβαλλοντικούς όρους, έχουν εφαρμογή και τα οριζόμενα στο παρόν και στο επόμενο άρθρο.
- β) Για όλες τις δαπάνες που συνεπάγονται οι εργασίες και μελέτες του παρόντος άρθρου ο Ανάδοχος δεν θα τύχει οποιασδήποτε πρόσθετης αποζημίωσης (των σχετικών δαπανών, θεωρουμένων ότι περιλαμβάνονται ανοιγμένα στο λαβείν του).
- γ) Τέλος ο Ανάδοχος υποχρεούται, με ευθύνη του και χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση, να προβεί στις ενέργειες έκδοσης οποιασδήποτε άδειας απαιτείται από τις αρμόδιες Αρχές για την λήψη, διακίνηση, απόθεση, κλπ., υλικών απαραίτητων για το έργο.

18.2. Χώροι

Γενικά, το έργο προβλέπεται να κατασκευασθεί εντός της οικοπεδικής εκτάσεως ιδιοκτησίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. **Κατά τα λοιπά, ισχύουν τα αναφερόμενα στα άρθρα 7 & 15 της παρούσας ΕΣΥ.**

Ρητά καθορίζεται ότι, οποιοσδήποτε χώρος απαιτηθεί για την εκτέλεση του έργου (όπως ενδεικτικά και όχι περιοριστικά είναι: εργοταξιακές εγκαταστάσεις, οδοί προσπέλασης, κλπ.) πλέον του προηγούμενου, αυτός θα ευρεθεί με μέριμνα, ευθύνη και δαπάνη του Αναδόχου.

18.3. Εργοτάξιο

- α) Το εργοτάξιο θα περιλαμβάνει όλες τις εγκαταστάσεις που απαιτούνται για την κατασκευή του έργου, όπως συγκροτήματα μηχανημάτων και εγκαταστάσεων, συνεργεία, αποθήκες, γραφεία κλπ.
Οι ανωτέρω εγκαταστάσεις θα είναι προσωρινής φύσεως και, εκτός του σχετικού μηχανικού εξοπλισμού που προβλέπεται για να λειτουργούν, θα πρέπει να πληρούν τους όρους ασφάλειας και υγιεινής, να παρέχουν λογικές ανέσεις και να έχουν πόσιμο νερό, πυροσβεστικές συσκευές, αποχετευτικές εγκαταστάσεις, ηλεκτρικό ρεύμα και τηλέφωνο.
- β) Ο Ανάδοχος υποχρεούται να προβεί σε όλες τις απαραίτητες διαδικασίες και να καταβάλει όλες τις σχετικές δαπάνες για να εξασφαλίσει στα εργοτάξια όλες τις απαιτούμενες παροχές νερού, ρεύματος, τηλεφώνου και όποιες άλλες διευκολύνσεις είναι απαραίτητες, γιατί καμία από αυτές δεν παρέχεται από την Υπηρεσία στον τόπο του έργου.
Τα έξοδα λειτουργίας και συντήρησης όλων των εργοταξιακών εγκαταστάσεων, είτε πρόκειται για χώρους του Αναδόχου είτε πρόκειται για χώρους της αποκλειστικής χρήσης της Υπηρεσίας, βαρύνουν τον Ανάδοχο, ο οποίος και είναι υπεύθυνος για την

λειτουργία και συντήρησή τους, σύμφωνα με τους ισχύοντες Νόμους και κανονισμούς της δημόσιας τάξης, ασφάλειας και υγιεινής.

Άρθρο 19^ο: Υλικά ενσωματούμενα στο έργο - προσωρινές εγκαταστάσεις - προστατευτικές κατασκευές, βοηθητικά έργα - καθαρισμός εργοταξίων κλπ.

19.1. Ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να φυλάσσει με έξοδά του τα υλικά, εργαλεία, μηχανήματα, κλπ., που θα του παραδίδονται από τον Κύριο του Έργου, για χρήση ή ενσωμάτωση. Τα εν λόγω υλικά παραδίδονται με πρωτόκολλο και ο ανάδοχος δε φέρει καμία ευθύνη για την κακή ποιότητα ή ακαταλληλότητα των υλικών, εφόσον έγκαιρα το αναφέρει εγγράφως. Για τα υλικά που παραδίδονται από τον Κύριο του Έργου, ο Ανάδοχος δε δικαιούται κανένα ποσοστό για γενικά έξοδα και όφελος επί της αξίας τους, ούτε αποζημίωση για δαπάνες αποθήκευσης και φύλαξης των υλικών αυτών.

19.2. Ο Ανάδοχος φέρει πλήρη ευθύνη για την άριστη ποιότητα και την συμφωνία με τους συμβατικούς όρους, των κάθε φύσης υλικών που ενσωματώνονται στις διάφορες εργασίες, από το οποίο εξυπακούεται ότι, με την προσφορά του, ανέλαβε την υποχρέωση και την ευθύνη να εκτελέσει τα έργα έντεχνα και με δόκιμα υλικά.

Η Υπηρεσία έχει γι' αυτό το δικαίωμα να διενεργεί δειγματοληψία και έλεγχο της ποιότητας, διαστάσεων κλπ. κάθε στιγμή, τόσο των κάθε φύσης υλικών, ειδών κλπ., όσο και των εργασιών και ο Ανάδοχος υποχρεούται να καταβάλλει τις δαπάνες των εργαστηριακών ελέγχων που θα απαιτηθούν, χωρίς βέβαια αυτό να τον απαλλάσσει από την ευθύνη του ως μοναδικού και εξ' ολοκλήρου υπεύθυνου για την ποιότητα και το δόκιμο των κάθε φύσης υλικών, ειδών καθώς και εργασιών.

Για όσα υλικά δεν καθορίζονται τα χαρακτηριστικά και οι ιδιότητες τους με ακριβή και μονοσήμαντο τρόπο στα συμβατικά τεύχη, για την πρόληψη τυχόν παρερμηνειών, ο Ανάδοχος υποχρεούται, πριν από την παραγγελία, να υποβάλλει για έγκριση στην Υπηρεσία πλήρη τεχνικά στοιχεία και τεκμηρίωση (πιστοποιητικά, βεβαιώσεις επιτυχούς εφαρμογής κλπ) των υλικών που προτίθεται να ενσωματώσει, προκειμένου αυτή να διαπιστώσει ότι τα είδη που θα παραγγελθούν, συμμορφώνονται με τους όρους της σύμβασης.

Η παραλαβή και ο έλεγχος της ποιότητας των υλικών που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή του έργου ή ενσωματώνονται σε αυτό, γίνεται από δύο (2) ή περισσότερους τεχνικούς υπαλλήλους, τουλάχιστον ένας εκ των οποίων ανήκει στην ομάδα επίβλεψης, που ορίζονται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 159 του Ν. 4412/2016.

Όλα τα υλικά που χρησιμοποιούνται στο έργο, πρέπει να είναι καινούρια και αμεταχειρίστα, σύμφωνα με τα Ευρωπαϊκά και Διεθνή σχετικά πρότυπα συμμόρφωσης. Σημειώνεται πως όπου τυχόν αναγράφεται συγκεκριμένη εμπορική ονομασία ή σήμα προϊόντος, αυτό είναι απλά ενδεικτικό και νοείται ότι αφορά οποιοδήποτε προϊόν ισοδύναμο με το περιγραφόμενο.

Η ποικιλία προϊόντων που θα διατεθούν για χρήση στην κατασκευή του έργου οφείλουν να συμμορφώνονται με τα αντίστοιχα για κάθε προϊόν εναρμονισμένα Ευρωπαϊκά Πρότυπα που έχουν μεταφερθεί στο Ελληνικό Σύστημα Τυποποίησης και να φέρουν τη σημείωση CE. Κατά συνέπεια η ενσωμάτωση στα έργα υλικών με σήμανση CE είναι επιβεβλημένη

ανεξάρτητα αν τα άρθρα των Συμβατικών Τιμολογίων και οι λοιπές συμβατικές προδιαγραφές αναφέρουν τούτο ρητά ή όχι.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να εξασφαλίζει είσοδο και δυνατότητα παρακολούθησης και ελέγχου της Υπηρεσίας στο εργοτάξιο ή εργοτάξια παραγωγής υλικών.

Σε ότι αφορά την καταλληλότητα ή μη των υλικών και την παρουσία ελαττωμάτων κατά την εκτέλεση εργασιών εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 159 του Ν. 4412/2016.

- 19.3. Όλες οι απαιτούμενες προσωρινές εγκαταστάσεις (υπόστεγα αποθήκευσης, γραφεία, κλπ.) για την εκτέλεση του έργου, θα ανεγερθούν με μέριμνα, δαπάνη και ευθύνη του Αναδόχου, σε θέσεις της εγκρίσεως της Υπηρεσίας ή/και των λοιπών αρμοδίων Αρχών.
- 19.4. Στις περιπτώσεις όπου απαιτηθεί αντιστήριξη ή προστασία γειτονικής κατασκευής (π.χ. δικτύων Ο.Κ.Ω. κλπ.), ο Ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί τις απαραίτητες κατασκευές και να λαμβάνει κάθε ενδεικνυόμενο μέτρο για την αποφυγή πρόκλησης ζημιών προς τρίτους και προς το έργο, αποζημιούμενος με βάση τις τιμές προσφοράς του ή με νέες τιμές για εργασίες που δεν προβλέπονται σ' αυτή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 156 του Ν.4412/2016.
- 19.5. Οι δαπάνες όλων των βοηθητικών εργασιών, όπως οδοί προσπέλασης προς τα εργοτάξια, τους χώρους των έργων κλπ., συνεχής συντήρηση των οδών προσπέλασης, ερευνητικές εργασίες, εγκαταστάσεις παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, ύδατος, τηλεφώνου, κλπ. βαρύνουν τον Ανάδοχο.
- 19.6. Τον Ανάδοχο βαρύνουν όλες οι δαπάνες που θα απαιτηθούν για την εξασφάλιση του απαιτούμενου για την εκτέλεσή του έργου νερού και ηλεκτρικού ρεύματος. Στις ανωτέρω δαπάνες περιλαμβάνονται έξοδα παροχής, δικτύων διανομής και εγκαταστάσεων σε όλους τους χώρους και θέσεις όπου απαιτείται, καθώς και η πληρωμή της κατανάλωσης, καθ' όλη τη διάρκεια κατασκευής του έργου.
Ο Ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει τηλεφωνική επικοινωνία στον χώρο του εργοταξίου. Οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν τον Ανάδοχο.
- 19.7. Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να μεριμνά για την φύλαξη κάθε υλικού, μηχανήματος, εργαλείου κλπ., που ανήκει σε αυτόν ή σε τρίτους και βρίσκονται στον χώρο του εργοταξίου.
Σε περίπτωση απώλειας, φθοράς, βλάβης, καταστροφής υλικού ή μηχανήματος, κλπ., που ανήκει σε τρίτους, ο Ανάδοχος είναι αποκλειστικά και εξ ολοκλήρου υπεύθυνος να αποζημιώσει τον ιδιοκτήτη ή να αποκαταστήσει το υλικό κλπ., χωρίς να δικαιούται να προβάλλει αξίωση για οποιαδήποτε δική του αποζημίωση.
- 19.8. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να προβαίνει, ύστερα από διαταγή της Υπηρεσίας, στην άρση κάθε προστατευτικής κατασκευής που έγινε από αυτόν για αποφυγή κάθε φύσης ζημιών, φθορών, ατυχημάτων κλπ.
- 19.9 Ο Ανάδοχος υποχρεούται να αφαιρέσει και να απομακρύνει από τα εργοτάξια κάθε προσωρινή εγκατάσταση που υπάρχει, τα απορρίμματα, εργαλεία και ικρίσματα, μηχανήματα, πλεονάζοντα υλικά, χρήσιμα ή άχρηστα, προσωρινές εγκαταστάσεις, προσωρινή – εργοταξιακή σήμανση κλπ., με δαπάνες του, τόσο πριν την παράδοση στην Υπηρεσία τμήματος του χώρου των εργοταξίων, όσο και μετά την περαίωση ολοκλήρου του έργου. Επίσης υποχρεούται να άρει ή να καταστρέψει κάθε βοηθητικό έργο που έγινε

από τον ίδιο, το οποίο θα του υποδειχθεί από την Υπηρεσία σαν άχρηστο ή επιζήμιο για την μετέπειτα λειτουργία, να διαμορφώσει κατάλληλα και να καθαρίσει με ειδικευμένο προσωπικό όλους τους χώρους του εργοταξίου των όμορων περιοχών, για την παράδοσή τους απολύτως καθαρών και γενικά να μεριμνήσει για ότι απαιτείται, ούτως ώστε το έργο να παραδοθεί καθ' όλα έτοιμο για χρήση και λειτουργία, σύμφωνα με τους όρους της παρούσας σύμβασης.

Τα παραπάνω ισχύουν αναλογικά και κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών.

Εάν εντός είκοσι (20) ημερών από την έγγραφη εντολή της Υπηρεσίας ο Ανάδοχος δεν προβεί στην περαίωση των ανωτέρω εργασιών καθαρισμού των χώρων των εργοταξίων, αυτές θα εκτελεστούν σε βάρος του Αναδόχου, θα εκπέσουν από τις επόμενες πληρωμές του και δεν θα εκδίδεται βεβαίωση εμπρόθεσμου εκτελέσεως του έργου ή τμήματος αυτού.

Άρθρο 20^ο : Δίκτυα Ο.Κ.Ω. – Διευκολύνσεις σε άλλους εργολάβους

20.1. Ο Ανάδοχος πρέπει να έχει υπόψη του ότι στην περιοχή του έργου ενδεχόμενα να υφίστανται εναέριες ή υπόγειες εγκαταστάσεις Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας, οι οποίες πιθανόν να επηρεάζουν τα έργα και θα πρέπει να μετατοπιστούν από τους κυρίους τους.

Με τις εργασίες αυτές (των μετατοπίσεων προσωρινών ή οριστικών) καμία οικονομική ή τεχνική ανάμειξη δεν θα έχει ο Ανάδοχος, υποχρεούται όμως αυτός να διευκολύνει απροφάσιστα την εκτέλεση των ανωτέρω εργασιών, χωρίς να δικαιούται γι' αυτό ιδιαίτερη αποζημίωση λόγω καθυστέρησης ή δυσχερειών που θα παρουσιαστούν στις εργασίες που θα εκτελεί.

20.2. Ο Ανάδοχος θα πρέπει να πάρει όλα τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή πρόκλησης ζημιών σε δίκτυα Ο.Κ.Ω., και μάλιστα για τα υπόγεια δίκτυα θα πρέπει να μεριμνήσει για την χορήγηση τυχόν απαιτούμενης σχετικής άδειας από τον αρμόδιο Οργανισμό. Εργασίες εκσκαφών, καθαίρέσεων κλπ. σε θέσεις όπου υφίστανται αγωγοί Ο.Κ.Ω. κλπ., θα εκτελούνται με μεγάλη προσοχή για την αποφυγή ζημιών ή ατυχημάτων, για τα οποία ο Ανάδοχος θα είναι αποκλειστικά υπεύθυνος. Οποιαδήποτε ζημιά, η οποία οφείλεται σε αμέλεια του Αναδόχου ή σε ολιγωρία αυτού να εκτελέσει αναγκαίες εργασίες αντιστήριξης ή/και προστασίας των δικτύων ή στον τρόπο με τον οποίο εκτελεί αυτός το έργο ή σε αμέλεια του εργατοτεχνικού προσωπικού των έργων, βαρύνει αποκλειστικά τον Ανάδοχο, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει ολόκληρη την δαπάνη επανόρθωσης της ζημιάς.

20.3. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί η ύπαρξη υπογείων αγωγών ή άλλων εγκαταστάσεων Ο.Κ.Ω. σε περιοχές επηρεαζόμενες από τα έργα, ο Ανάδοχος οφείλει, ύστερα από συνεννόηση με τον αρμόδιο Ο.Κ.Ω., να προβεί στην εκτέλεση διερευνητικών τομών για την επισήμανση των αγωγών και την εν συνεχεία αποκάλυψή τους.

Τέλος, ο Ανάδοχος υποχρεούται να αναφέρει έγκαιρα και έγγραφα στην Υπηρεσία τις συναντώμενες δυσχέρειες στην προώθηση των εργασιών και στην κατασκευή του έργου από την ύπαρξη δικτύων Ο.Κ.Ω., συνοδεύοντας τις αναφορές του με υποδείξεις λύσης για τα δημιουργούμενα τεχνικά προβλήματα και συνυποβάλλοντας πλήρη στοιχεία για πιθανή μετατόπιση των δικτύων.

- 20.4. Ο Ανάδοχος του έργου πρέπει να λάβει υπ' όψη του ότι πιθανόν να εκτελούνται στους χώρους ή τις παρυφές της περιοχής του έργου εργασίες από την Υπηρεσία ή από Αναδόχους άλλων συμβάσεων ή από συνεργεία Ο.Κ.Ω. και υποχρεούται να διευκολύνει τη διέλευσή τους, την εκτέλεση των εργασιών τους, κλπ.
- 20.5. Για όλες τις εργασίες και δαπάνες που συνεπάγονται τα αναφερόμενα στο παρόν άρθρο, ο Ανάδοχος θα αμείβεται με τις σχετικές τιμές του τιμολογίου και δεν δικαιούται ιδιαίτερης αποζημίωσης για τυχόν δυσκολίες που θα συναντήσει.

Άρθρο 21^ο: Εργασίες εκτελούμενες από τρίτους για λογαριασμό του ΚτΕ - Φθορές σε υφιστάμενες ή νέες εγκαταστάσεις από τον Ανάδοχο

- 21.1. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να μην παρακωλύει την εκτέλεση εργασιών, που εκτελούνται από άλλους εργολήπτες που έχει εγκαταστήσει ο Κύριος του Έργου, να διευκολύνει την εκτέλεσή τους, με τα μέσα που χρησιμοποιεί (ικριώματα κ.λπ.) και να ρυθμίζει την εκτέλεση των εκτελουμένων από αυτόν εργασιών, ούτως ώστε να μην παρεμποδίζεται η εκτέλεση των εργασιών εκ μέρους των ως άνω τρίτων.
- 21.2. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ανοίγει, να μορφώνει και να επαναφέρει στην αρχική κατάσταση τις απαιτούμενες, με βάση τις ηλεκτρομηχανολογικές μελέτες και τις οδηγίες της επίβλεψης, οπές διέλευσης, φωλιές και αύλακες, για τον εντοιχισμό σωλήνων ή οποιονδήποτε άλλων στοιχείων Η/Μ εγκαταστάσεων, χωρίς καμιά ιδιαίτερη αποζημίωση, γιατί οι σχετικές δαπάνες περιλαμβάνονται στην οικονομική προσφορά του.
- 21.3. Απαγορεύεται ρητά η διάνοιξη ή η μόρφωση από τον Ανάδοχο, οπών, φωλεών, και αυλάκων σε κατασκευές από σκυρόδεμα χωρίς την έγγραφη έγκριση της Επίβλεψης.
- 21.4. Οποιαδήποτε φθορά ή ζημία, που προκληθεί από υπαιτιότητα του Αναδόχου σε οποιαδήποτε κατασκευή, βαρύνει αυτόν και είναι υποχρεωμένος να την αποκαταστήσει και να επαναφέρει τις κατασκευές που υπέστησαν ζημιά ή φθορά στην προτέρα τους κατάσταση, χωρίς ουδεμία πρόσθετη αποζημίωση.

Άρθρο 22^ο : Κυκλοφορία, σήμανση, πινακίδες πληροφοριών κατά την εκτέλεση του έργου

- 22.1. Γενικά, ο Ανάδοχος υποχρεούται, στις εργοταξιακές θέσεις και στις θέσεις όπου εκτελούνται εργασίες, να προβαίνει στην τοποθέτηση της απαιτούμενης σήμανσης, επιμελούμενος και την συντήρησή τους. Στις επικίνδυνες για την κυκλοφορία θέσεις, θα τοποθετούνται υποχρεωτικά και αυτόματα αναλάμποντα σήματα (FLASH LIGHTS). Τα ανωτέρω μέτρα θα εφαρμόζονται βάσει σχετικής μελέτης με ευθύνη του Αναδόχου, ο οποίος και ευθύνεται ποινικά και αστικά για κάθε ατύχημα οφειλόμενο στην μη λήψη των απαραίτητων μέτρων ασφαλείας.

Ειδικότερα δε:

- α) Με την έναρξη των εργασιών και καθ' όλη την διάρκεια εκτέλεσής τους, ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να προβαίνει στην πλήρη σήμανση του εργοταξίου, καθώς και περίφραξη και ιδιαίτερη σήμανση κάθε επικίνδυνης θέσης.

β) Εφόσον δεν λαμβάνονται τα παραπάνω μέτρα ασφαλείας ή και αν διαπιστώνει η Υπηρεσία πλημμελή συμμόρφωση του Αναδόχου ως προς αυτά, τα προαναφερθέντα θεωρούνται παράβαση των προδιαγραφών σήμανσης εκτελουμένων έργων και επισύρουν τις προβλεπόμενες από το άρθρο 178 του Ν. 4412/2016 ποινικές και διοικητικές κυρώσεις.

22.2. Ο Ανάδοχος μπορεί να χρησιμοποιεί υφιστάμενες οδούς για την προσπέλαση προς το έργο και για τις ανάγκες του έργου, με την ρητή όμως υποχρέωση να παίρνει όλα τα κατάλληλα μέτρα για να προλάβει κάθε βλάβη σε δρόμους και χωματόδρομους που εξυπηρετούν την περιοχή από την χρήση τους ως οδών μεταφοράς. Ειδικότερα, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη περιορισμούς στα κυκλοφορούντα φορτία, όταν επιλέγει τις οδούς μεταφοράς και τα μεταφορικά μέσα, με σκοπό να αποφύγει κάθε ζημιά ή ασυνήθιστη φθορά των οδών και χωματόδρομων.

Πριν από την πραγματοποίηση μεταφοράς μεγάλων φορτίων θα πρέπει να ειδοποιείται η Επίβλεψη για τη λήψη των προαναφερθέντων μέτρων.

22.3. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να συντηρεί όλες τις προσπελάσεις και οδούς που θα χρησιμοποιεί για την πρόσβαση προς τις θέσεις εκτελουμένων έργων, καθώς και τις παρακαμπτήριες οδούς. Οποιαδήποτε ζημιά ή φθορά, στις υφιστάμενες οδούς ή στις παρακαμπτήριες οδούς, θα αποκαθίσταται αμέσως από τον Ανάδοχο.

22.4. Ο Ανάδοχος οφείλει να πάρει τα κατάλληλα μέτρα κατά την εκτέλεση των εργασιών, ώστε να μην παρεμποδίζεται η κυκλοφορία γενικά οχημάτων και (τυχόν) πεζών από την διακίνηση των μηχανικών του μέσων, την εκτέλεση των έργων, την απόθεση υλικών, την δημιουργία βοηθητικών εγκαταστάσεων και κατασκευών, την μεταφορά υλικών, κλπ.

22.5. Όλοι οι προαναφερθέντες όροι του παρόντος άρθρου ισχύουν για όλους τους χώρους/θέσεις, στους οποίους ο Ανάδοχος θα επιτελέσει κάποια δραστηριότητα. Τέτοιοι χώροι/θέσεις μπορεί να είναι και λατομεία, δανειοθάλαμοι, χώροι απόθεσης, εγκαταστάσεις προκατασκευής τμημάτων του έργου κλπ. Όλοι οι προαναφερθέντες όροι του παρόντος άρθρου ισχύουν κατ' αναλογία και για τις οδούς που θα χρησιμοποιήσει και ο Ανάδοχος για οδικές μεταφορές, τα τυχόν έργα ενίσχυσης υποδομής τους κλπ.

22.6. Ρητά καθορίζεται ότι, για την λήψη όλων των μέτρων, τις καθυστερήσεις, τις αλλαγές μεθόδου κατασκευής και προγραμματισμού των έργων και γενικά για κάθε δαπάνη που συνεπάγεται η εφαρμογή όσων επιβαρύνσεων καθορίζονται στο παρόν άρθρο, δεν θα τύχει οποιασδήποτε ιδιαίτερης αποζημίωσης ο Ανάδοχος.

Άρθρο 23° : Περιβάλλον

23.1. Ο Ανάδοχος οφείλει, καθ' όλη την διάρκεια κατασκευής και κατά τον χρόνο συντήρησης του έργου, να παίρνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα, ώστε να εξασφαλίζονται:

- α) οι δεσμεύσεις και περιορισμοί που επιβάλλονται για την προστασία του περιβάλλοντος
- β) η δυνατότητα αντιμετώπισης και αποκατάστασης βλαπτικών περιβαλλοντικά καταστάσεων, οφειλομένων σε ενέργειες ή παραλείψεις του Αναδόχου, κατά παράβαση των περιβαλλοντικών όρων.

23.2. Επειδή η εκτέλεση του έργου θα γίνει σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της μελέτης της Υπηρεσίας και τους λοιπούς όρους δημοπράτησης, ο Ανάδοχος δεν είναι υπεύθυνος για τα διατεταγμένα στοιχεία των μόνιμων έργων, διατηρείται όμως η ευθύνη του για τις κατασκευαστικές μεθόδους, χρήσεις υλικών, δημιουργία και λειτουργία εργοταξιακών οδών, εργοταξιακών εγκαταστάσεων, διαμορφώσεων των έργων, απαιτήσεις κατά την διάρκεια της κατασκευής και στοιχεία των μόνιμων έργων, για τα οποία η επιλογή έγινε από αυτόν. Όλες οι εγκαταστάσεις και τα έργα, τα απαραίτητα για την οργάνωση και λειτουργία του εργοταξίου, θα πρέπει να κατασκευάζονται και να λειτουργούν κατά τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται:

- α) αποφυγή ή ελαχιστοποίηση των βλαβών του περιβάλλοντος.
- β) ελαχιστοποίηση των οποιονδήποτε δεσμεύσεων που προκαλεί το έργο για περαιτέρω ανάπτυξη της περιοχής.

Ειδικότερα, κατά την λειτουργία του εργοταξίου θα πρέπει να ελαχιστοποιηθεί η καταστροφή του πρασίνου.

23.3. Θα πρέπει να γίνει πλήρης έλεγχος των κάθε φύσης αποβλήτων και να τηρούνται οι εξής όροι:

- α) Επιβάλλεται να εξασφαλισθεί η συγκέντρωση των λυμάτων του εργοταξίου σε στεγανούς βόθρους και η μεταφορά/διάθεσή τους σε χώρους που θα υποδείξουν οι αρμόδιες αρχές.
- β) Ανάλογη συγκέντρωση και διάθεση απαιτείται και για τα υπόλοιπα απόβλητα του εργοταξίου, όπως λάδια, πετρελαιοειδή, χημικά κλπ. σε βόθρους χωριστούς απ' αυτούς των λυμάτων. Ιδιαίτεροι χώροι θα απαιτηθούν για την αποχέτευση των απόνερων καθαρισμού των μονάδων παραγωγής και μεταφοράς σκυροδέματος.
- γ) Αποφυγή ρύπανσης κατά την εκφόρτωση των υλικών, καυσίμων κλπ. στο χώρο του εργοταξίου, από οποιοδήποτε μέσο μεταφοράς.
- δ) Αποφυγή ρύπανσης του περιβάλλοντος με προϊόντα επεξεργασίας υλικών.

23.4. Η αποφυγή ή ελαχιστοποίηση όχλησης των περιοίκων, απαιτεί:

- α) Αποφυγή σχηματισμού εστιών μόλυνσης (π.χ. από λιμνάζοντα νερά).
- β) Αποφυγή ή ελαχιστοποίηση της ηχορρύπανσης με χρήση μηχανικού εξοπλισμού, εφοδιασμένου με αντιθορυβικές διατάξεις.
- γ) Σήμανση/επισήμανση των χώρων εργασίας για την διασφάλιση της κυκλοφορίας.

Οι όροι, οι περιορισμοί, οι διαδικασίες και οι τυχόν άδειες που θα απαιτηθούν σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τους όρους της παρούσας ή σύμφωνα με τους σχετικούς όρους που θα θεσπιστούν εκ των υστέρων, θα πραγματοποιηθούν από τον Ανάδοχο χωρίς ιδιαίτερη αμοιβή.

Άρθρο 24^ο : Δημοσιότητα

- 24.1 Ο Ανάδοχος δεν δικαιούται να τοποθετεί πληροφοριακές πινακίδες οποιωνδήποτε διαστάσεων που έμμεσα ή άμεσα τον διαφημίζουν, χωρίς την έγγραφη αποδοχή του κειμένου των πινακίδων από την Διευθύνουσα Υπηρεσία.
- 24.2 Απαγορεύεται αυστηρά στον Ανάδοχο να προβαίνει, χωρίς προηγούμενη έγγραφη έγκριση της Υπηρεσίας, σε οποιαδήποτε ανακοίνωση ή δημοσίευση σχετικά με το έργο ή κάποιο τμήμα του.

Άρθρο 25^ο: Μέτρα Ασφαλείας και Υγείας στο Εργοτάξιο*

- 25.1 Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του, ή στο προσωπικό του φορέα του έργου, ή σε οποιονδήποτε τρίτο, ώστε να εξαλείφονται ή να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι ατυχημάτων ή επαγγελματικών ασθενειών κατά την φάση κατασκευής του έργου : Π.Δ. 305/96 (αρ.7-9), Ν.4412/2016 (αρ. 138, παρ.7), Ν. 3850/10** (αρ. 42).

25.2 Στα πλαίσια της ευθύνης του, ο ανάδοχος υποχρεούται:

α. Να εκπονεί κάθε σχετική μελέτη (στατική κριωμάτων, μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων κλπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα Ν. 4412/2016 (άρθρο 138, παρ.7).

β. Να λαμβάνει μέτρα προστασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ), όπως αυτό ρυθμίζεται με τις αποφάσεις του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ : ΔΙΠΑΔ/οικ.177/2-3-01, ΔΕΕΠΠ/85/14-5-01 και ΔΙΠΑΔ/οικ889/27-11-02, στο χρονοδιάγραμμα των εργασιών, καθώς και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις ή άλλες αναγκαίες αναπροσαρμογές των μελετών κατά τη φάση της μελέτης και της κατασκευής του έργου : Ν.4412/2016 (αρ. 138).

γ. Να επιβλέπει ανελλιπώς την ορθή εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, να τους ενημερώνει / εκπαιδεύει για την αναγκαιότητα της τήρησης των μέτρων αυτών κατά την εργασία, να ζητά τη γνώμη τους και να διευκολύνει τη συμμετοχή τους σε ζητήματα ασφάλειας και υγείας : Π.Δ. 1073/81 (αρ. 111), Π.Δ. 305/96 (αρ.10,11), Ν.3850/10 (αρ. 42- 49).

Για την σωστή εφαρμογή της παρ.γ στους αλλοδαπούς εργαζόμενους, είναι αυτονόητο ότι η γνώση από αυτούς της ελληνικής γλώσσας κρίνεται απαραίτητη ώστε να μπορούν να κατανοούν την αναγκαιότητα και τον τρόπο εφαρμογής των μέτρων ασφάλειας και υγείας (εκτός ειδικών περιπτώσεων όπου τμήμα ή όλο το έργο έχει αναλάβει να κατασκευάσει ξένη εξειδικευμένη εταιρεία).

* Η έννοια του εργοταξίου ορίζεται στο άρθρο 2 παρ.1 σε συνδυασμό με το παράρτημα του άρθρου 12 του ΠΔ 305/96.

** Ο Ν.3850/10 Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων άρ. δεύτερο, καταργεί διατάξεις που ρυθμίζονται από αυτόν όπως διατάξεις των : Ν.1568/85, ΠΔ 294/88, ΠΔ 17/96, κλπ.

25.3 Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα της παρ. 2, ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί τα ακόλουθα :

25.3.1 Εκ των προτέρων γνωστοποίηση - Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) - Φάκελος Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ) και συγκεκριμένα :

α. Να διαβιβάσει στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας πριν από την έναρξη των εργασιών, την εκ των προτέρων γνωστοποίηση, προκειμένου για εργοτάξιο με προβλεπόμενη διάρκεια εργασιών που θα υπερβαίνει τις 30 εργάσιμες ημέρες και στο οποίο θα ασχολούνται ταυτόχρονα περισσότεροι από 20 εργαζόμενοι ή ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβαίνει τα 500 ημερομίσθια : Π.Δ. 305/96 (αρ 3 παρ. 12 και 13). Η γνωστοποίηση καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 12 του ΠΔ 305/96.

β. Να ακολουθήσει τις υποδείξεις / προβλέψεις των ΣΑΥ-ΦΑΥ τα οποία αποτελούν τμήμα της τεχνικής μελέτης του έργου (οριστικής ή εφαρμογής) σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ.3 παρ.8) και την Υ.Α. ΔΕΕΠΠ/οικ/85/2001 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ η οποία ενσωματώθηκε στο Ν. 4412/2016 (αρ. 138 παρ.7).

γ. Να αναπτύξει, να προσαρμόσει και να συμπληρώσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ της μελέτης (τυχόν παραλήψεις που θα διαπιστώσει ο ίδιος ή που θα του ζητηθούν από την Υπηρεσία), σύμφωνα με την μεθοδολογία που θα εφαρμόσει στο έργο ανάλογα με την κατασκευαστική του δυσκολία, τις ιδιαιτερότητές του, κλπ (μέθοδος κατασκευής, ταυτόχρονη εκτέλεση φάσεων εργασιών, πολιτική ασφάλειας, οργάνωση, εξοπλισμός, κλπ).

δ. Να αναπροσαρμόσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ ώστε να περιληφθούν σε αυτά εργασίες που θα προκύψουν λόγω τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης και για τις οποίες θα απαιτηθούν τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία, μέτρα ασφάλειας και υγείας : Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ.9) και Υ.Α. ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ η οποία ενσωματώθηκε στο Ν. 4412/2016 (αρ. 138 παρ.7).

ε. Να τηρήσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση του έργου : Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ.10) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.)ΥΠΕΧΩΔΕ και να τα έχει στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.

στ. Συμπληρωματικές αναφορές στο Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και στο Φάκελο Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ):

Το ΣΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για τους εργαζόμενους και για τα άλλα εμπλεκόμενα μέρη που παρευρίσκονται στο εργοτάξιο κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου.

Αντίστοιχα ο ΦΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για όσους μελλοντικά ασχοληθούν με τη συντήρηση ή την επισκευή του έργου.

1. Το περιεχόμενο του ΣΑΥ και του ΦΑΥ αναφέρεται στο Π.Δ. 305/96 (αρ.3 παρ.5-7) και στις Υ.Α.: ΔΙΠΑΔ/οικ/177/2001 (αρ.3) και ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ οι οποίες ενσωματώθηκαν στο Ν. 4412/2016 (αρ. 138).

2. Η υποχρέωση εκπόνησης ΣΑΥ προβλέπεται σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ.4), όταν :

α. Απαιτείται Συντονιστής στη φάση της μελέτης, δηλ. όταν θα απασχοληθούν περισσότερα του ενός συνεργεία στην κατασκευή.

β. Οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους: Π.Δ.305/96 (αρθ.12 παράρτημα ΙΙ).

γ. Απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

δ. Για την έναρξη των οικοδομικών εργασιών, επιβάλλεται με ευθύνη του κυρίου ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα: θεώρηση του σχεδίου και του φακέλου ασφάλειας και υγείας (ΣΑΥ,ΦΑΥ) του έργου από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ.1 εδάφιο α' του Ν 4030/2011 (ΦΕΚ 249/Α/25-11-2011) και την αρ. πρωτ. 10201/27-3-2012 εγκύκλιο του Ειδ. Γραμματέα του Σ.ΕΠ.Ε.

3. Ο ΦΑΥ καθιερώνεται ως απαραίτητο στοιχείο για την προσωρινή και την οριστική παραλαβή κάθε Δημόσιου Έργου : Υ.Α. ΔΕΕΠΠ/οικ. 433/2000 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ, η οποία ενσωματώθηκε στο Ν. 4412/2016 αρ. (170 και 172).

4. Μετά την αποπεράτωση του έργου, ο ΦΑΥ φυλάσσεται με ευθύνη του Κυρίου του Έργου και το συνοδεύει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του: Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ.11) και Υ.Α. ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

5. Διευκρινίσεις σχετικά με την εκπόνηση του ΣΑΥ και την κατάρτιση του ΦΑΥ περιλαμβάνονται στην ΕΓΚΥΚΛΙΟ 6 με αρ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ/215/31-3-2008 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

25.3.2 Ανάθεση καθηκόντων σε τεχνικό ασφαλείας, γιατρό εργασίας – τήρηση στοιχείων ασφαλείας και υγείας

Ο ανάδοχος υποχρεούται :

α. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας αν στο έργο απασχολήσει λιγότερους από 50 εργαζόμενους σύμφωνα με το Ν. 3850/10 (αρ.8 παρ.1 και αρ.12 παρ.4).

β. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, αν απασχολήσει στο έργο 50 και άνω εργαζόμενους, σύμφωνα με το Ν.3850/10 (αρ.8 παρ.2 και αρ. 4 έως 25).

γ. Τα παραπάνω καθήκοντα μπορεί να ανατεθούν σε εργαζόμενους στην επιχείρηση ή σε άτομα εκτός της επιχείρησης ή να συναφθεί σύμβαση με τις Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης ή να συνδυαστούν αυτές οι δυνατότητες.

Η ανάθεση καθηκόντων σε άτομα εντός της επιχείρησης γίνεται εγγράφως από τον ανάδοχο και αντίγραφο της κοινοποιείται στην τοπική Επιθεώρηση Εργασίας, συνοδεύεται δε απαραίτητα από αντίστοιχη δήλωση αποδοχής : Ν.3850/10 (αρ.9).

δ. Στα πλαίσια των υποχρεώσεων του αναδόχου καθώς και των : τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, εντάσσεται και η υποχρεωτική τήρηση στο εργοτάξιο, των ακόλουθων στοιχείων :

1. Γραπτή εκτίμηση προς τον ανάδοχο, από τους τεχνικό ασφαλείας και ιατρό εργασίας, των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους Ν.3850/10 (αρ.43 παρ. 1 α και παρ.3-8).

2. Βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας στο οποίο θα αναγράφουν τις υποδείξεις τους ο Τεχνικός ασφαλείας και ο γιατρός εργασίας Ν.3850/10 (αρ.14 παρ.1 και αρ.17 παρ.1).

Ο ανάδοχος υποχρεούται να λαμβάνει ενυπόγραφα γνώση των υποδείξεων αυτών.

Το βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας σελιδομετρείται και θεωρείται από την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

Αν ο ανάδοχος διαφωνεί με τις γραπτές υποδείξεις και συμβουλές του τεχνικού ή του ιατρού εργασίας (Ν 3850/10 αρ.20 παρ.4), οφείλει να αιτιολογεί τις απόψεις του και να τις κοινοποιεί και στην Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας (Ε.Υ.Α.Ε) ή στον εκπρόσωπο των εργαζομένων των οποίων η σύσταση και οι αρμοδιότητες προβλέπονται από τα άρθρα 4 και 5 του Ν.3850/10.

Σε περίπτωση διαφωνίας η διαφορά επιλύεται από τον επιθεωρητή εργασίας και μόνο.

3. Βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο θα περιγράφεται η αιτία και η περιγραφή του ατυχήματος και να το θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2β).

Τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων ατυχημάτων, καταχωρούνται στο βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας.

Ο ανάδοχος οφείλει να αναγγέλλει στις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας, στις πλησιέστερες αστυνομικές αρχές και στις αρμόδιες υπηρεσίες του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο εργαζόμενος όλα τα εργατικά ατυχήματα εντός 24 ωρών και εφόσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί αμετάβλητα όλα τα στοιχεία που δύναται να χρησιμεύσουν για εξακρίβωση των αιτίων του ατυχήματος Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2α).

4. Κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2γ).

5. Ιατρικό φάκελο κάθε εργαζόμενου Ν 3850/10 (αρ.18 παρ.9).

25.3.3 Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ), όταν απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας, πριν την έναρξη των εργασιών στο εργοτάξιο σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ.3 παρ.14) σε συνδυασμό με την Υ.Α. 130646/1984 του (τ.) Υπουργείου Εργασίας.

Το ΗΜΑ θεωρείται, σύμφωνα με την παραπάνω Υ.Α., από τις κατά τόπους Δ/νσεις, Τμήματα ή Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας και συμπληρώνεται από τους επιβλέποντες μηχ/κούς του αναδόχου και της Δ/νουσας Υπηρεσίας, από τους υπόχρεους για την διενέργεια των τακτικών ελέγχων ή δοκιμών για ό,τι αφορά τα αποτελέσματα των ελέγχων ή δοκιμών, από το αρμόδιο όργανο ελέγχου όπως ο επιθεωρητής εργασίας, κλπ : Π.Δ. 1073/81 (αρ.113), Ν.1396/83 (αρ. 8) και την Εγκύκλιο 27 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ με αρ.πρωτ. ΔΕΕΠΠ/208 /12-9-2003.

25.3.4 Συσχετισμός Σχεδίου Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και Ημερολόγιου Μέτρων Ασφάλειας (Η.Μ.Α.)

Για την πιστή εφαρμογή του ΣΑΥ κατά την εξέλιξη του έργου, πρέπει αυτό να συσχετίζεται με το Η.Μ.Α.

Στα πλαίσια του συσχετισμού αυτού, να σημειώνεται στο Η.Μ.Α. κάθε αναθεώρηση και εμπλουτισμός του ΣΑΥ και επίσης σε ειδική στήλη του, να γίνεται παραπομπή των αναγραφόμενων υποδείξεων / διαπιστώσεων στην αντίστοιχη σελίδα του ΣΑΥ.

Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται και επιτυγχάνεται ο στόχος της πρόληψης του ατυχήματος.

25.4 Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών στο εργοτάξιο.

25.4.1 Προετοιμασία εργοταξίου - Μέτρα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών, τα παρακάτω μέτρα ασφάλειας και υγείας :

α. Την ευκρινή και εμφανή σήμανση και περίφραξη του περιβάλλοντα χώρου του εργοταξίου με ιδιαίτερη προσοχή στη σήμανση και περίφραξη των επικίνδυνων θέσεων : Π.Δ. 105/95, Π.Δ. 305/96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Α, παρ. 18.1).

β. Τον εντοπισμό και τον έλεγχο προ υπαρχουσών της έναρξης λειτουργίας του εργοταξίου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και εκτροπή τυχόν υπαρχόντων εναερίων ηλεκτροφόρων αγωγών έξω από το εργοτάξιο, ώστε να παρέχεται προστασία στους εργαζόμενους από τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας : Π.Δ. 1073/81 (αρ.75-79), Π.Δ. 305/96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Β, τμήμα ΙΙ, παρ.2).

γ. Τη σήμανση των εγκαταστάσεων με ειδικούς κινδύνους (αγωγοί ατμών θερμών, υγρών ή αερίων κλπ) και τα απαιτούμενα μέτρα προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους των εγκαταστάσεων αυτών : Π.Δ. 1073/81 (αρ.92 - 95), Π.Δ. 305/96 (αρ.12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ.6).

δ. Τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων όπως : κατάρτιση σχεδίου διαφυγής - διάσωσης και εξόδων κινδύνου, πυρασφάλεια, εκκένωση χώρων από τους εργαζόμενους, πρόληψη - αντιμετώπιση πυρκαγιών & επικίνδυνων εκρήξεων ή αναθυμιάσεων, ύπαρξη πυροσβεστήρων, κλπ. : Π.Δ. 1073/81 (αρ. 92-96), Π.Δ. 305/96 (αρ.12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ.3, 4, 8-10), Ν.3850/10 (αρ.30, 32, 45).

ε. Την εξασφάλιση παροχής πρώτων βοηθειών, χώρων υγιεινής και υγειονομικού εξοπλισμού (ύπαρξη χώρων πρώτων βοηθειών, φαρμακείου, αποχωρητηρίων, νιπτήρων, κλπ) : Π.Δ. 1073/81 (αρ.109,110), Ν.1430/84 (αρ.17,18), Π.Δ. 305/96(αρ.12 παράρτ. IV μέρος Α, παρ.13, 14).

στ. Την εξασφάλιση της δωρεάν χορήγησης Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) στους εργαζόμενους όπως : προστατευτικά κράνη, μπότες ασφαλείας, φωσφορίζοντα γιλέκα, ολόσωμες ζώνες ασφαλείας, γυαλιά, κλπ, εφόσον τους ενημερώσει εκ των προτέρων σχετικά με τους κινδύνους από τους οποίους τους προστατεύει ο εξοπλισμός αυτός και

τους δώσει σαφείς οδηγίες για τη χρήση του : Π.Δ. 1073/81(αρ.102-108), Ν.1430/84 (αρ.16-18), ΚΥΑ Β.4373/1205/93 και οι τροποπ. αυτής ΚΥΑ 8881/94 και Υ.Α. οικ.Β.5261/190/97, Π.Δ. 396/94, Π.Δ. 305/96 (αρ.9,παρ.γ)

25.4.2 Εργοταξιακή σήμανση - σηματοδότηση, συστήματα ασφαλείας, φόρτωση - εκφόρτωση - εναπόθεση υλικών, θόρυβος, φυσικοί, χημικοί παράγοντες κλπ

Ο ανάδοχος υποχρεούται :

α. Να προβεί στην κατάλληλη σήμανση και σηματοδότηση, με σκοπό την ασφαλή διέλευση των πεζών και των οχημάτων από την περιοχή κατασκευής του έργου, σύμφωνα με :

- Την Υ.Α. αριθ. ΔΜΕΟ/Ο/613/16-2-2011 του τ. ΥΠΥΜΕΔΙ:

«Οδηγίες Σήμανσης Εκτελούμενων Έργων» (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, τεύχος 7)

- Τη ΚΥΑ αριθ.6952/14-2-2011 του τ.ΥΠΕΚΑ και τ.ΥΠΥΜΕΔΙ «Υποχρεώσεις και μέτρα για την ασφαλή διέλευση των πεζών κατά την εκτέλεση εργασιών σε κοινόχρηστους χώρους πόλεων και οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών »

- Τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας : Ν.2696/99 (αρ. 9 – 11 και αρ.52) και την τροπ. αυτού : Ν.3542/07 (αρ. 7-9 και αρ.46).

β. Να τηρεί τις απαιτήσεις ασφάλειας που αφορούν σε εργασίες εναπόθεσης υλικών στις οδούς, κατάληψης τμήματος οδού και πεζοδρομίου : Ν. 2696/99 (αρ.47 , 48) και η τροπ. αυτού: Ν. 3542/07 (αρ.43,44).

γ. Να συντηρεί και να ελέγχει τακτικά τη λειτουργία των συστημάτων ασφαλείας και να τηρεί τις απαιτήσεις ασφάλειας των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, των φορητών ηλεκτρικών συσκευών, των κινητών προβολέων, των καλωδίων τροφοδοσίας, των εγκαταστάσεων φωτισμού εργοταξίου, κλπ : Π.Δ. 1073/81 (αρ.75-84), Π.Δ. 305/96 (αρ.8.δ και αρ.12,παραρτ.IVμέρος Α, παρ.2), Ν.3850/10 (αρ. 31,35).

δ. Να προβεί στα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας που αφορούν σε εργασίες φόρτωσης, εκφόρτωσης, αποθήκευσης, στοίβασης, ρίψης και μεταφοράς υλικών και άλλων στοιχείων: Π.Δ. 216/78, Π.Δ. 1073/81 (αρ.85-91), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ.8), Π.Δ. 305/96 [αρ. 8 (γ, ε, στ, ζ) και αρ.12 παραρτ. IV μέρος Α παρ.11 και μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.4], Ν.2696/99 (αρ.32) και η τροπ. αυτού : Ν. 3542/07 (αρ.30).

ε. Να τηρεί μέτρα προστασίας των εργαζομένων που αφορούν : α) κραδασμούς : Π.Δ. 176/05, β) θόρυβο : Π.Δ. 85/91, Π.Δ. 149/06, γ) προφυλάξεις της οσφυϊκής χώρας και της ράχης από χειρωνακτική διακίνηση φορτίων : Π.Δ. 397/94, δ) προστασία από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες : Ν.3850/10 (άρ. 36-41), Π.Δ. 82/10.

25.4.3 Μηχανήματα έργων / Εξοπλισμοί εργασίας - αποδεικτικά στοιχεία αυτών.

Οι εξοπλισμοί εργασίας χαρακτηρίζονται και κατατάσσονται ως μηχανήματα έργων Π.Δ. 304/00 (αρ.2).

α. Ο ανάδοχος οφείλει να ελέγχει τη σωστή λειτουργία και τον χειρισμό των μηχανημάτων (χωματουργικών και διακίνησης υλικών), των ανυψωτικών μηχανημάτων, των οχημάτων, των εγκαταστάσεων, των μηχανών και του λοιπού εξοπλισμού εργασίας (ζώνες ασφαλείας με μηχανισμό ανόδου και καθόδου, κυλιόμενα ικριώματα, φορητές κλίμακες, κλπ) : Π.Δ. 1073/81 (αρ.17, 45-74), Ν.1430/84 (αρ.11-15), Π.Δ. 31/90, ΠΔ 499/91, Π.Δ. 395/94 και οι

τροπ. αυτού: Π.Δ. 89/99, Π.Δ. 304/00 και Π.Δ. 155/04, ΠΔ 105/95 (παραρτ. ΙΧ), Π.Δ. 305/96 (αρ.12 παραρτ.ΙV μέρος Β τμήμα ΙI παρ.7 - 9), ΚΥΑ 15085/593/03, ΚΥΑ αρ.Δ13ε/4800/03, Π.Δ. 57/10, Ν.3850/10 (αρ. 34, 35).

β. Τα μηχανήματα έργων σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ.12 παραρτ.ΙV, μέρος Β', τμήμα ΙI, παρ.7.4 και 8.5) και το Π.Δ. 304/00 (αρ.2), πρέπει να συνοδεύονται από τα εξής στοιχεία :

1. Πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας
2. Άδεια κυκλοφορίας
3. Αποδεικτικά στοιχεία ασφάλισης.
4. Αποδεικτικά πληρωμής τελών κυκλοφορίας (χρήσης)
5. Άδειες χειριστών μηχανημάτων σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ.12, παραρτ. ΙV, μέρος Β', τμήμα ΙI, παρ. 8.1.γ και 8.2) και το Π.Δ. 89/99 (παραρτ. ΙI, παρ.2.1). Σημειώνεται ότι η άδεια χειριστού μηχανήματος συνοδεύει τον χειριστή.
6. Βεβαίωση ασφαλούς λειτουργίας του εξοπλισμού εργασίας (ορθή συναρμολόγηση - εγκατάσταση, καλή λειτουργία) και αρχείο συντήρησης αυτού στο οποίο θα καταχωρούνται τα αποτελέσματα των ελέγχων σύμφωνα με το Π.Δ. 89/99 (αρ. 4α παρ.3 και 6).
7. Πιστοποιητικό επανελέγχου ανυψωτικού μηχανήματος, οδηγίες χρήσης, συντήρησης και αντίστοιχο βιβλίο συντήρησης και ελέγχων αυτού σύμφωνα με την ΚΥΑ 15085/593/03 (αρ.3 και αρ.4. παρ.7).

25.5 Νομοθετήματα που περιέχουν πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο, τα οποία τηρούνται κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου.

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, πέρα από τα προαναφερόμενα, πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας, κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου.

Τα εν λόγω απαιτούμενα μέτρα αναφέρονται στα παρακάτω νομοθετήματα :

25.5.1 Κατεδαφίσεις :

Ν. 495/76, Π.Δ. 413/77, Π.Δ. 1073/81 (αρ.18 -33, 104), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ.7), Υ.Α. 31245/93, Ν. 2168/93, Π.Δ. 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), Υ.Α. 3009/2/21- γ/94, Υ.Α. 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής : Υ.Α. Φ.6.9/13370/1560/95 και Υ.Α. Φ6.9/25068/1183/96, Π.Δ. 305/96 (αρ. 12, παραρτ.ΙV μέρος Β τμήμα ΙI, παρ.11), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής : Υ.Α. Φ.28/18787/1032/00, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού Π.Δ. 2/06, Π.Δ. 212/06,Υ.Α. 21017/84/09.

25.5.2 Εκσκαφές (θεμελίων, τάφρων, φρεάτων, κλπ). Αντιστηρίξεις :

Ν. 495/76, Π.Δ. 413/77, Π.Δ. 1073/81 (αρ.2-17, 40-42), Υ.Α. αρ. 3046/304/89 (αρ.8-ασφάλεια και αντοχή κτιρίων, παρ.4), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής : Υ.Α. Φ.28/18787/1032/00, Ν. 2168/93, Π.Δ. 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), Υ.Α. 3009/2/21- γ/94, Υ.Α. 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής : Υ.Α. Φ.6.9/13370/1560/95 και Υ.Α.

Φ6.9/25068/1183/96, Π.Δ. 455/95 και η τροπ. αυτού : Π.Δ. 2/06, Π.Δ. 305/96 (αρ. 12, παραρτ. IV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 10).

25.5.3 Ικρίωματα και κλίμακες, Οδοί κυκλοφορίας - ζώνες κινδύνου, Εργασίες σε ύψος, Εργασίες σε στέγες.

Π.Δ. 778/80, Π.Δ. 1073/81 (αρ.34-44), Ν.1430/84 (αρ. 7-10), ΚΥΑ 16440/Φ.10.4/445/93, Π.Δ. 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), Π.Δ. 155/04, Π.Δ. 305/96 (αρ.12, παραρτ.ΙV μέρος Α παρ.1, 10 και μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.4-6,14).

25.5.4 Εργασίες συγκόλλησης, οξυγονοκοπής & λοιπές θερμές εργασίες

Π.Δ. 95/78, Π.Δ. 1073/81 (αρ.96, 99,104, 105), Π.Δ. 70/90 (αρ.15), Π.Δ. 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), Πυροσβεστική Διάταξη 7 Απόφ.7568 Φ.700.1/96, ΚΥΑ αρ.οικ.16289/330/99.

25.5.5 Κατασκευή δομικών έργων (κτίρια, γέφυρες, τοίχοι αντιστήριξης, δεξαμενές, κλπ.)

Π.Δ. 778/80, Π.Δ. 1073/81 (αρ.26- 33, αρ.98), Υ.Α. 3046/304/89, Π.Δ. 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), Π.Δ. 305/96 (αρ.12 παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 12).

25.5.6 Προετοιμασία και διάνοιξη σηράγγων και λοιπών υπογείων έργων.

(Σήραγγες κυκλοφορίας οχημάτων, αρδευτικές σήραγγες, υπόγειοι σταθμοί παραγωγής ενέργειας και εργασίες που εκτελούνται στα υπόγεια στεγασμένα τμήματα των οικοδομικών ή άλλης φύσης έργων και σε στάθμη χαμηλότερη των 6.00 μ. κάτω από την επιφάνεια της γης.) Ν.495/76, Π.Δ. 413/77, Π.Δ. 225/89, ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής : Υ.Α. Φ.28/18787/1032/00, Ν. 2168/93, Π.Δ. 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), Υ.Α. 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής : Υ.Α. Φ.6.9/13370/1560/95 και Υ.Α. Φ6.9/25068/1183/96, Υ.Α. 3009/2/21-γ/94, Π.Δ. 455/95 και η τροπ. αυτού : Π.Δ. 2/06, Π.Δ 305/96 (αρ.12 παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.10).

25.5.7 Καταδυτικές εργασίες σε λιμενικά έργα

(Υποθαλάσσιες εκσκαφές, διαμόρφωση πυθμένα θαλάσσης, κατασκευή προβλήτας κλπ με χρήση πλωτών ναυπηγημάτων και καταδυτικού συνεργείου.) Π.Δ. 1073/81 (αρ.100), Ν. 1430/84 (αρ.17), Π.Δ. 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ.ΙΙΙ), Υ.Α. 3131.1/20/95/95, Π.Δ. 305/96 (αρ.12, παραρτ.ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.8.3 και παρ.13).

25.6 Ακολουθεί κατάλογος με τα νομοθετήματα και τις κανονιστικές διατάξεις που περιλαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ : «ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ»			
Α. ΝΟΜΟΙ		Γ. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	
N. 495/76	ΦΕΚ 337/Α/76	ΥΑ 130646/84	ΦΕΚ 154/Β/84
N. 1396/83	ΦΕΚ 126/Α/83	ΚΥΑ 3329/89	ΦΕΚ 132/Β/89
N. 1430/84	ΦΕΚ 49/Α/84	ΚΥΑ 8243/1113/91	ΦΕΚ 138/Β/91
N. 2168/ 93	ΦΕΚ 147/Α/93	ΚΥΑ αρ.οικ.Β.4373/1205/93	ΦΕΚ 187/Β/93
N. 2696/99	ΦΕΚ 57/Α/99	ΚΥΑ 16440/Φ.10.4/445/93	ΦΕΚ 765/Β/93
N. 3542/07	ΦΕΚ 50/Α/07	ΚΥΑ αρ. 8881/94	ΦΕΚ 450/Β/94
N. 3850/10	ΦΕΚ 84/Α/10	ΥΑ αρ.οικ. 31245/93	ΦΕΚ 451/Β/93
N. 4030/12	ΦΕΚ 249/Α/12	ΥΑ 3009/2/21-γ/94	ΦΕΚ 301/Β/94
N. 4412/16	ΦΕΚ 147/Α/16	ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94	ΦΕΚ 73/Β/94
Β. ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ		ΥΑ 3131.1/20/95/95	ΦΕΚ 978/Β/95
Π. Δ. 413/77	ΦΕΚ 128/Α/77	ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95	ΦΕΚ 677/Β/95
Π. Δ. 95/78	ΦΕΚ 20/Α/78	ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96	ΦΕΚ 1035/Β/96
Π. Δ. 216/78	ΦΕΚ 47/Α/78	Υ.Α αρ.οικ.Β.5261/190/97	ΦΕΚ 113/Β/97
Π. Δ. 778/80	ΦΕΚ 193/Α/80	ΚΥΑ αρ.οικ.16289/330/99	ΦΕΚ 987/Β/99
Π. Δ. 1073/81	ΦΕΚ 260/Α/81	ΚΥΑ αρ.οικ.15085/593/03	ΦΕΚ 1186/Β/03
Π. Δ. 225/89	ΦΕΚ 106/Α/89	ΚΥΑ αρ. Δ13ε/4800/03	ΦΕΚ 708/Β/03
Π. Δ. 31/90	ΦΕΚ 31/Α/90	ΚΥΑ αρ.6952/11	ΦΕΚ 420/Β/11
Π. Δ. 70/90	ΦΕΚ 31/Α/90	ΥΑ 3046/304/89	ΦΕΚ 59/Δ/89
Π. Δ. 85/91	ΦΕΚ 38/Α/91	ΥΑ Φ.28/18787/1032/00	ΦΕΚ 1035/Β/00
Π. Δ. 499/91	ΦΕΚ 180/Α/91	ΥΑ αρ. οικ. 433/2000	ΦΕΚ 1176/Β/00
Π. Δ. 395/94	ΦΕΚ 220/Α/94	ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ/85/01	ΦΕΚ 686/Β/01
Π. Δ. 396/94	ΦΕΚ 220/Α/94	ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/177/01	ΦΕΚ 266/Β/01
Π. Δ. 397/94	ΦΕΚ 221/Α/94	ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/02	ΦΕΚ 16/Β/03
Π. Δ. 105/95	ΦΕΚ 67/Α/95	ΥΑ ΔΜΕΟ/Ο/613/11	ΦΕΚ 905/Β/11
Π. Δ. 455/95	ΦΕΚ 268/Α/95	ΥΑ 21017/84/09	ΦΕΚ 1287/Β/09
Π. Δ. 305/96	ΦΕΚ 212/Α/96	Πυροσβεστική διάταξη 7, Απόφ. 7568.Φ.700.1/96	ΦΕΚ 155/Β/96
Π. Δ. 89/99	ΦΕΚ 94/Α/99	Δ. ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ	
Π. Δ. 304/00	ΦΕΚ 241/Α/00	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 27/03	ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΕΕΠ Π/208/12-9-03
Π. Δ. 155/04	ΦΕΚ 121/Α/04	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 6/08	ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΙΠΑΔ/ οικ/215/31-3-08
Π. Δ. 176/05	ΦΕΚ 227/Α/05	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Σ.ΕΠ.Ε	ΑΡ.ΠΡ. 10201/12 ΑΔΑ:Β4Λ1Λ-ΚΦΖ
Π. Δ. 149/06	ΦΕΚ 159/Α/06		
Π. Δ. 2/06	ΦΕΚ 268/Α/06		
Π. Δ. 212/06	ΦΕΚ 212/Α/06		
Π. Δ. 82/10	ΦΕΚ 145/Α/10		
Π. Δ. 57/10	ΦΕΚ 97/Α/10		

25.7 Όλες οι δαπάνες για τις παραπάνω υποχρεώσεις του Αναδόχου, για τα μέτρα Ασφάλειας και Υγείας (μελέτες, άδειες, πιστοποιητικά, προσωπικό, μηχανήματα, μέσα, κλπ.) δεν πληρώνονται ιδιαίτερα, αλλά περιλαμβάνονται ανοιγμένες στις τιμές μονάδας των εργασιών του Τιμολογίου του Έργου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ : ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ**Άρθρο 26^ο: Ποιοτικός έλεγχος****26.1. Διασφάλιση ποιότητας****26.1.1 Ποιότητα και προέλευση υλικών και ετοιμών ή ημικατεργασμένων προϊόντων**

- 1) Ο Ανάδοχος πρέπει να χρησιμοποιήσει υποχρεωτικά τα υλικά και τα έτοιμα ή ημικατεργασμένα προϊόντα που προδιαγράφονται για την κατασκευή του έργου, συνοδευόμενα, όπου απαιτείται από τα συμβατικά τεύχη, από κατάλληλα πιστοποιητικά ποιοτικής συμμόρφωσης. Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση υλικών απροσδιόριστης ποιότητας ή άγνωστης προέλευσης ή η ενσωμάτωση στο έργο υλικών που δεν έχουν προηγουμένως τύχει έγκρισης (άρθρο 19 της παρούσης Ε.Σ.Υ.).
- 2) Όλα τα προσκομιζόμενα από τον Ανάδοχο είδη και υλικά για ενσωμάτωση στα έργα θα είναι καινούργια, χωρίς ελαττώματα και θα πληρούν τους αντίστοιχους συμβατικούς όρους, που καθορίζουν τον τύπο, κατηγορία και λοιπά χαρακτηριστικά των ειδών και υλικών που θα χρησιμοποιηθούν.
- 3) Ειδικότερα, ως προς τον έλεγχο προσκομιζόμενων ειδών και υλικών και την παραλαβή υλικών με ζύγιση ισχύουν τα εξής :
  - i. Όλα τα είδη και υλικά για την κατασκευή του έργου ή την ενσωμάτωσή τους σε αυτό θα πληρούν τις απαιτήσεις των προδιαγραφών, όπως ορίζεται στα συμβατικά τεύχη.
  - ii. Για την λήψη των σχετικών εγκρίσεων υλικών (άρθρο 159 του Ν. 4412/2016), ουσιαστικά δικαιολογητικά θεωρούνται οι τεχνικές εγκρίσεις και πιστοποιήσεις και τα σήματα ποιότητας που έχουν εκδοθεί στις χώρες παραγωγής τους, αλλά και σε άλλες χώρες της ΕΕ και του ΕΟΧ, της Ελβετίας, των ΗΠΑ και του Καναδά.
  - iii. Σχετικά με την παραλαβή και τον έλεγχο της ποιότητας των υλικών που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή του έργου ή προορίζονται για ενσωμάτωση σ' αυτό, καθώς και για τον χαρακτηρισμό των εδαφών, ισχύουν τα προβλεπόμενα στη σχετική νομοθεσία.
  - iv. Σχετικά με την αποδοχή των υλικών και ειδών που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή του έργου, θα εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του Π.Δ. 334/94 «Προϊόντα Δομικών Κατασκευών».
  - v. Η παραλαβή υλικών με ζύγιση, για όσες εργασίες του έργου κατατάσσονται σ' αυτή την κατηγορία, θα γίνεται σύμφωνα με τα συμβατικά τεύχη.

26.1.2 Υποβολή τεχνικών στοιχείων – διαδικασία εγκρίσεων

- 1) Ο Ανάδοχος θα προσκομίσει στην Υπηρεσία, για έγκριση της παραγγελίας των υλικών που προβλέπονται προς ενσωμάτωση ή χρήση στο έργο, τα αναλυτικά τεχνικά στοιχεία τους, σύμφωνα και με τα αναφερόμενα στο άρθρο 19 της παρούσας Ε.Σ.Υ.

- 2) Επισημαίνεται ότι η Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να μην εγκρίνει την χρησιμοποίηση οποιουδήποτε υλικού, για το οποίο δεν τεκμηριώνεται, κατά την κρίση της, ότι τα χαρακτηριστικά και οι επιδόσεις είναι σε πλήρη συμμόρφωση με τα συμβατικά τεύχη. Επίσης, θα ληφθεί υπόψη η αξιοπιστία του προμηθευτικού οίκου ή βιομηχανίας, η ύπαρξη οργανωμένης αντιπροσωπείας στην Ελλάδα για εισαγόμενα είδη, η παρεχόμενη υποστήριξη μετά την πώληση κτλ. Από ενδεχόμενη απόρριψη του προτεινόμενου υλικού ή είδους από την Υπηρεσία, λόγω ελλιπούς τεκμηρίωσης, δεν προκύπτει για τον Ανάδοχο κανένα δικαίωμα οικονομικής ή άλλης φύσης ή/και παράτασης προθεσμίας.
- 3) Η Υπηρεσία διατηρεί στο ακέραιο το δικαίωμα να προβαίνει σε δειγματοληψία επί των υλικών που προσκομίσθηκαν στο εργοτάξιο και να εκτελεί δοκιμές παραλαβής, σύμφωνα με τα συμβατικά τεύχη, καθώς και να διατάξει την άμεση απομάκρυνση από το εργοτάξιο κάθε υλικού, έτοιμου προϊόντος κτλ., που δεν πληροί τους συμβατικούς όρους που αναφέρονται στην ποιότητα και τα χαρακτηριστικά τους.
- 4) Οποιαδήποτε καθυστέρηση προκύψει από τυχόν εσφαλμένη επιλογή από τον Ανάδοχο και απόρριψη της από την Υπηρεσία, καθώς και η επανυποβολή νέων στοιχείων από τον Ανάδοχο, δεν θα αποτελεί λόγο για παράταση των συμβατικών προθεσμιών αποπεράτωσης του έργου.

26.1.3 Φύλαξη υλικών

- 1) Ο Ανάδοχος υποχρεούται να διαχωρίζει και να διατηρεί, με μέριμνα και δαπάνη του, σε ιδιαίτερους φυλασσόμενους χώρους όσα υλικά έχουν υποστεί ποιοτικό έλεγχο.
- 2) Οι χώροι αποθήκευσης των υλικών, τα οποία έχουν διέλθει ποιοτικό έλεγχο, θα ευρίσκονται στο εργοτάξιο ή σε άλλο κατάλληλο χώρο του Αναδόχου, όπως θα συμφωνηθεί μεταξύ του Αναδόχου και της Υπηρεσίας.

26.2. Απαιτήσεις Ποιοτικού Ελέγχου

26.2.1 Γενικές Υποχρεώσεις του Αναδόχου

Δεν απαιτείται η εγκατάσταση Εργοταξιακού Εργαστηρίου από τον Ανάδοχο. Οι εργαστηριακές δοκιμές θα εκτελούνται σε Εργαστήριο(α) που θα επιλεγεί(ουν) σύμφωνα με πρόταση που θα υποβάλει ο Ανάδοχος για αναγνωρισμένο εργαστήριο, κρατικό ή ιδιωτικό, που θα διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα για το είδος των προβλεπόμενων ελέγχων, μετά από έγκριση της Υπηρεσίας.

26.2.2 Εργαστηριακοί Έλεγχοι

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προβεί σε όλους τους απαραίτητους εργαστηριακούς ελέγχους (συμπυκνώσεις, δοκίμια σκυροδέματος κλπ.) που απαιτούνται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και κανονισμούς.

Άρθρο 27^ο: Μητρώο Έργου

27.1. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, μέσα σε δύο (2) μήνες από την ημερομηνία που φέρεται στη σχετική βεβαίωση ως ημερομηνία που περατώθηκε το έργο ή, στην περίπτωση της παρ. 2 του άρθρου 168 του Ν.4412/2016, από την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής βεβαίωσης περάτωσης των εργασιών, να συντάξει και να υποβάλλει στην Υπηρεσία μαζί με την Τελική Επιμέτρηση και το Μητρώο του Έργου, το οποίο περιλαμβάνει τα βασικά στοιχεία του έργου «όπως κατασκευάστηκε».

Σύμφωνα και με τα όσα ορίζονται στην αριθμ. ΔΝΣγ/οικ. 38108/ΦΝ 466/5-04-2017 απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών (ΦΕΚ Β'1956/7-06-2017) το Μητρώο του Έργου θα περιλαμβάνει απαραίτητως τα παρακάτω:

1. Περιγραφική Έκθεση των κυρίων φάσεων εργασιών, των μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν, των δυσκολιών κ.λ.π.
2. Πλήρη καταγραφή όλων των εγκεκριμένων μελετών καθώς και των υποστηρικτικών αυτών, με τις τελικές τροποποιήσεις εφόσον υπάρχουν και τις εγκριτικές αποφάσεις τους.
3. Τα σχέδια βάσει των οποίων κατασκευάστηκε το έργο (σχέδια «όπως κατασκευάστηκε»).

27.2. Το Μητρώο του έργου θα συνοδεύεται υποχρεωτικά από:

- Λήψη, εκτύπωση και παράδοση τριών (3) αντιτύπων σε ειδικό χαρτί εκτύπωσης φωτογραφικής ποιότητας και των ψηφιακών αρχείων (σε CD ή DVD, κατά περίπτωση), σειράς εγχρώμων ψηφιακών φωτογραφιών ανάλυσης $\geq 5,0$ Μpixels των διαφόρων φάσεων του Έργου, παραγωγής υλικών και εκτέλεσης δοκιμών.
- Μια βιντεοσκόπηση με ψηφιακή Βιντεοκάμερα (mini DV) με ανάλυση αισθητήρα $\geq 1,07$ Μpixels, συνολικής διάρκειας όχι μικρότερης της μίας ώρας, στην οποία θα παρουσιάζεται όλο το φάσμα κατασκευής του έργου (φάσεις κατασκευής σύμφωνα με το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, παραγωγή υλικών και εκτέλεση απαραίτητων δοκιμών). Τα σχόλια της ταινίας, μεταξύ άλλων, να δίνουν έμφαση στις δράσεις και τα μέτρα που εφαρμόστηκαν για την προστασία του περιβάλλοντος.

27.3. Τα στοιχεία του Μητρώου του Έργου αριθμημένα και ταξινομημένα σε φακέλους (στην Ελληνική Γλώσσα) θα υποβληθούν στην Υπηρεσία πέραν της ηλεκτρονικής και σε έντυπη μορφή σε δύο (2) ολοκληρωμένα αντίτυπα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ : ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ**Άρθρο 28^ο : Ασφαλίσεις προσωπικού, αυτοκινήτων και μηχανημάτων**

28.1. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί τα έργα με ασφαλή τρόπο και σύμφωνα με τις οδηγίες της Ε.Ε., τους Νόμους, τα Διατάγματα, τις Αστυνομικές και λοιπές διατάξεις και οδηγίες της Υπηρεσίας, που αφορούν στην υγιεινή και την ασφάλεια των εργαζομένων.

Ειδικότερα, για την προστασία και αντιμετώπιση πυρκαγιών στις εγκαταστάσεις γενικά του εργοταξίου, ο Ανάδοχος υποχρεούται να φροντίζει:

- α) για τον περιοδικό καθαρισμό του χώρου του εργοταξίου από επικίνδυνα και αναφλέξιμα υλικά και την κατάλληλη διάθεσή τους
- β) για την εγκατάσταση κατάλληλου εξοπλισμού πυρόσβεσης
- γ) να μην πραγματοποιεί εργασίες συγκολλήσεων ή και άλλων ανοικτής πυράς κοντά σε χώρους αποθήκευσης καυσίμων ή άλλων εύφλεκτων υλών του εργοταξίου και των γειτονικών ιδιοκτησιών τρίτων (εργοστάσια, δεξαμενές υγρών καυσίμων κλπ.)
- δ) η αποθήκευση των εκρηκτικών υλών να γίνεται ύστερα από, και σύμφωνα με σχετική άδεια των αρμοδίων αρχών.

Για εργασίες που απαιτούν ειδικά μέτρα ασφάλειας, όπως εργασία σε μεγάλο ύψος κλπ., ο Ανάδοχος θα πρέπει να πάρει όλα τα ενδεδειγμένα πρόσθετα και ειδικά μέτρα ασφάλειας και να εφαρμόζει αυστηρά τους κανονισμούς που ισχύουν για την πρόληψη ατυχημάτων. Για θέματα πρόληψης ατυχημάτων, ισχύουν γενικά όσα ορίζονται από την Ελληνική Νομοθεσία και, μόνο σε ειδικές περιπτώσεις που δεν προβλέπονται από αυτή, θα εφαρμόζονται οι σχετικοί διεθνείς κανονισμοί.

Ρητά καθορίζεται, ότι ο Ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για την ασφάλεια των εργαζομένων στα έργα και είναι δική του ευθύνη η λήψη των ενδεδειγμένων και σωστών μέτρων ασφάλειας και η τήρηση των σχετικών κανονισμών.

28.2. Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να μεριμνά και να παίρνει όλα τα αναγκαία μέτρα για να προφυλάσσει κατάλληλα, σε ειδικές περιπτώσεις, και τις γειτονικές ιδιοκτησίες, προκειμένου να αποφευχθούν οποιεσδήποτε σημαντικές οχλήσεις σ' αυτές.

Η προαναφερθείσα υποχρέωση του Αναδόχου αφορά σ' όλες τις περιοχές όπου εκτελούνται εργασίες, όπως άκρα έργου, εργοτάξιο, λατομεία, δανειοθάλαμοι, χώροι απόθεσης, δρόμοι κλπ.

28.3. ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίζει στο Ι.Κ.Α. και στα λοιπά ασφαλιστικά ταμεία όλο το προσωπικό που θα απασχολεί ο ίδιος ή οι υπεργολάβοι του σύμφωνα με τις περί Ι.Κ.Α. διατάξεις. Εφόσον το εργατοτεχνικό και λοιπό προσωπικό δεν υπάγεται στις περί Ι.Κ.Α. διατάξεις, υποχρεούται να το ασφαλίζει έναντι ατυχημάτων σε ασφαλιστικές εταιρείες, που λειτουργούν νόμιμα εντός χώρας μέλους της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ. Η υποχρέωση αυτή ισχύει τόσο για το ημεδαπό όσο και το αλλοδαπό προσωπικό, που απασχολεί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ο Ανάδοχος καθώς και οι υπεργολάβοι, προμηθευτές, σύμβουλοι και πάσης φύσεως συνεργάτες του.

28.4. ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να έχει ασφαλισμένα σε ασφαλιστική εταιρεία, σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία, τα αυτοκίνητα που προορίζονται για τις ανάγκες και την εξυπηρέτηση των ερευνών, κατασκευών και συντήρησης του έργου, σύμφωνα με τις ισχύουσες σχετικές διατάξεις.

Υπεύθυνος για την τήρηση των όρων και τη φύλαξη των ανωτέρω ασφαλιστηρίων είναι ο Ανάδοχος, ο οποίος υποχρεούται να τα επιδεικνύει στην Επιβλέπουσα Υπηρεσία για έλεγχο, όποτε του ζητηθεί.

28.5. ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να καλύψει με πλήρη ασφάλεια σε αναγνωρισμένη ασφαλιστική εταιρεία όλα τα μηχανήματά του. Διευκρινίζεται ότι, σε ουδεμία περίπτωση ούτε σε περίπτωση ανωτέρας βίας ή ατυχήματος, ο Ανάδοχος δικαιούται να διεκδικήσει από τον Κύριο του Έργου αποζημίωση για τυχόν ζημιά ή ολική απώλεια μηχανήματος.

28.5. Όλες οι δαπάνες, που συνεπάγονται τα αναφερόμενα στο παρόν άρθρο, βαρύνουν τον Ανάδοχο και δεν θα τύχει ιδιαίτερης πληρωμής γι' αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε : ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ / ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ – ΕΚΠΤΩΣΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ**Άρθρο 29ο: Διοικητική / Δικαστική επίλυση των διαφορών**

- 29.1 Κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της διευθύνουσας υπηρεσίας, που προσβάλλουν για πρώτη φορά δικαίωμα του αναδόχου, χωρεί ένσταση.
- 29.2 Η ένσταση απευθύνεται στην Προϊσταμένη Αρχή και ασκείται με επίδοση σε αυτήν με δικαστικό επιμελητή μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δύο (2) μηνών από την κοινοποίηση της πράξης ή τη συντέλεση της παράλειψης, εκτός αν σε ειδικές περιπτώσεις ορίζεται διαφορετικά στον τίτλο Ι του Ν.4412/2016, κοινοποιείται δε εντός της ανωτέρω προθεσμίας και στην υπηρεσία που έχει εκδώσει την προσβαλλόμενη πράξη. Η ανωτέρω κοινοποίηση δύναται να διενεργηθεί και με ταχυδρομική αποστολή επί αποδείξει. Ένσταση ασκείται επίσης και κατά αποφάσεων ή πράξεων της προϊσταμένης αρχής ή του κυρίου του έργου, εφόσον με τις αποφάσεις ή πράξεις αυτές προκαλείται διαφωνία για πρώτη φορά. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η προθεσμία για την άσκηση της ένστασης αρχίζει από την κοινοποίηση της απόφασης ή της πράξης στον ανάδοχο. Η διευθύνουσα υπηρεσία ή η προϊσταμένη αρχή οφείλουν, κατά την έκδοση των πράξεων ή αποφάσεών τους, να μνημονεύουν τη δυνατότητα άσκησης ένστασης, την ανατρεπτική προθεσμία για την άσκησή της, το αποφαινόμενο όργανο, καθώς και τις συνέπειες από τη μη άσκησή της, κατά τα προβλεπόμενα στο εδάφιο α' της παραγράφου 2 του άρθρου 175 του παρόντος.
- 29.3 Με την ένσταση εξετάζεται τόσο η νομιμότητα της πράξης ή παράλειψης όσο και η ουσία της υπόθεσης. Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, το αποφαινόμενο αρμόδιο όργανο σύμφωνα με το Π.Δ. 185/88 (ΦΕΚ 81Α/88) όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 154/93 (ΦΕΚ 63Α/93), υποχρεούται να εκδώσει και κοινοποιήσει την απόφασή του μέσα σε τρεις (3) μήνες από την κατάθεση της ένστασης, μετά από αιτιολογημένη γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου.
- 29.4 Η ένσταση πρέπει να αναφέρει την πράξη ή την παράλειψη, κατά της οποίας στρέφεται, σύντομο ιστορικό της σύμβασης και της διαφωνίας, τους λόγους, στους οποίους στηρίζει τις απόψεις του αυτός που υποβάλλει την ένσταση και ορισμένα αιτήματα. Η ένσταση συνοδεύεται από αντίγραφο της προσβαλλόμενης πράξης, εφόσον αυτή έχει κοινοποιηθεί.
- 29.5 Αν η ένσταση απορριφθεί εν όλω ή εν μέρει ή αν παρέλθει άπρακτη η τρίμηνη προθεσμία της παραγράφου 29.3, αυτός που υπέβαλε την ένσταση μπορεί να προσφύγει στο αρμόδιο δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 175 του Ν.4412/2016. Η έκδοση ή κοινοποίηση απόφασης επί της ένστασης, μετά την πάροδο του τριμήνου, δεν μεταθέτει την έναρξη της προθεσμίας για άσκηση προσφυγής.
- 29.6 Αν η ένσταση είναι εμπρόθεσμη, η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί να εκδώσει και να κοινοποιήσει την απόφασή της και μετά την πάροδο της προθεσμίας της παραγράφου 29.3, αλλά οπωσδήποτε όχι πέραν του έτους από τη λήξη αυτής, εφόσον δεν έχει λήξει η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής ή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα σχετική προσφυγή και δεν έχει χωρίσει συζήτηση αυτής στο Δικαστήριο. Η απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής που εκδίδεται σύμφωνα με την παράγραφο αυτή δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο βοήθημα και είναι εκτελεστή μόνο αν την αποδέχεται αυτός που υπέβαλε την ένσταση και παραιτηθεί από το δικαίωμα άσκησης προσφυγής και από τυχόν ασκηθείσα προσφυγή του. Η αποδοχή μπορεί να γίνει σε ανατρεπτική προθεσμία ενός (1) μηνός από την κοινοποίηση στον ανάδοχο της

σχετικής απόφασης. Σε κάθε περίπτωση κατισχύει η τυχόν εκδοθείσα απόφαση του Δικαστηρίου.

- 29.7 Οι προθεσμίες του παρόντος άρθρου, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι προθεσμίες που τάσσονται στα όργανα του εργοδότη και της διοίκησης, αναστέλλονται κατά το μήνα Αύγουστο.
- 29.8 Κάθε διαφορά μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών που προκύπτει από τη σύμβαση κατασκευής δημόσιου έργου, επιλύεται με την άσκηση προσφυγής ή αγωγής στο Διοικητικό Εφετείο Λάρισας. Παρέκταση αρμοδιότητας δεν επιτρέπεται. Πριν από την άσκηση της προσφυγής στο διοικητικό εφετείο προηγείται υποχρεωτικά η ένσταση, σύμφωνα με το άρθρο 174 του Ν.4412/2016, διαφορετικά η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Δεν απαιτείται η τήρηση ενδικοφανούς προδικασίας αν ασκείται από τον ενδιαφερόμενο αγωγή, στο δικόγραφο της οποίας δεν σωρεύεται αίτημα ακύρωσης ή τροποποίησης διοικητικής πράξης ή παράλειψης.

Άρθρο 30ο: Έκπτωση Αναδόχου

- 30.1 Αν ο ανάδοχος δεν εκπληρώνει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δεν συμμορφώνεται με τις γραπτές εντολές της Υπηρεσίας, που είναι σύμφωνες με τη σύμβαση ή το νόμο, κηρύσσεται έκπτωτος από την εργολαβία.
- 30.2 Η διαδικασία έκπτωσης κινείται υποχρεωτικά κατά του αναδόχου, αν συντρέχει μία από τις παρακάτω περιπτώσεις:
- α) Καθυστερήσει υπαίτια, πέραν του μηνός από την υπογραφή της συμβάσεως την έναρξη των εργασιών ή την υποβολή του αναλυτικού χρονοδιαγράμματος, σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση.
- β) Υπερβεί με υπαιτιότητά του, για χρόνο περισσότερο του μηνός, τον προβλεπόμενο στη σύμβαση χρόνο για την ολοκλήρωση της εργοταξιακής του ανάπτυξης.
- γ) Υπερβεί με υπαιτιότητά του, κατά δύο (2) τουλάχιστον μήνες, έστω και μία αποκλειστική προθεσμία του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος.

Για την έκπτωση του Αναδόχου ισχύουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 160 του Ν. 4412/2016.

Βόλος 09 /07/ 2020

ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ

**στην αριθμ. 99/29-06-2020 συνεδρίαση του Πρυτανικού Συμβουλίου
του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας**

**Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ**

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ
Πολιτικός Μηχανικός**